

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2011. december 7.)

a görög mezőgazdasági biztosító szervezet (ELGA) által a 2008. és a 2009. évben folyósított kártalanítási támogatásokról

(az értesítés a C(2011) 7260. számú dokumentummal történt)

(Csak a görög nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2012/157/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló szerződésre és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután a Szerződés 108. cikke (2) bekezdésének megfelelően az érintett feleket felkérte észrevételeik megtételére ⁽¹⁾,

mivel:

I. ELJÁRÁS

- (1) A görög hatóságokkal 2009. február 4-én kétoldali találkozóra került sor annak nyomán, hogy a Bizottságnak a sajtóból információk jutottak tudomására arról, hogy a görög mezőgazdasági biztosító szervezet (a továbbiakban: ELGA) 425 millió EUR összegű kártalanítást tervez folyósítani azon veszteségek kártalanítására, amelyeket a 2009 januárjában nagyszámban tiltakozó mezőgazdasági termelők 2008-ban szenvedtek el a kedvezőtlen időjárási viszonyok következtében. E találkozó nyomán Görögországnak az Európai Unió mellett működő állandó képviselője 2009. február 9-i keltezésű levelében információkat bocsátott rendelkezésre a szóban forgó intézkedésről.
- (2) 2009. február 23-án kelt levelében a Bizottság kiegészítő információkat kért. 2009. március 20-án kelt levelükben a görög hatóságok azt a választ adták a Bizottságnak, hogy az ELGA kölcsönt vett fel a szóban forgó, 425 millió EUR összegű kártalanítás folyósítása céljára, és egy másik kölcsönt is felvett 444 millió EUR összegben, amelynek nagyobbik része kártérítések kifizetésére szolgált a 2008. év folyamán, a növényi és az állati termelésben olyan okok miatt bekövetkezett károk kapcsán, amelyeket szintén az ELGA fedez.
- (3) 2009. május 4-én kelt levelükben a Bizottság szolgálatai kiegészítő információkat kértek. A görög hatóságok 2009. június 16-án kelt levelükben válaszoltak. 2009. július 13-i levelükben a Bizottság szolgálatai arról értesít-

tették a görög hatóságokat, hogy a 2009. évre vonatkozó 425 millió EUR összegű kártalanítási intézkedés CP 196/2009. számmal, feltételezett állami támogatási esetenként került a nyilvántartásba, és hogy a 444 millió EUR összegű kártalanítás 2008. évi folyósítását az intézkedés azon részét illetően, amely az ELGA által fedezett okokból bekövetkezett károk ellentételezésére szolgált, az EK-Szerződés 93. cikkének (*) alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 1. cikkének f) pontja szerinti jogellenes támogatásnak minősítették és NN 39/09 számmal vették nyilvántartásba.

- (4) A görög hatóságok 2009. augusztus 18-án kelt válaszelevelé nyomán a Bizottság szolgálatai 2009. szeptember 14-én kelt levelükben kiegészítő információkat kértek. Az említett levelében továbbá a Bizottság arról értesítette a görög hatóságokat, hogy az általuk szolgáltatott információk alapján, amelyek szerint a 2009. évre vonatkozó 425 millió EUR összegű kártalanítás már kifizetésre került az érintett mezőgazdasági termelőknek, a szóban forgó kártérítést is a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének f) pontja szerinti jogellenes támogatásként vették nyilvántartásba, szintén NN 39/09 számmal.
- (5) Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot 2010. március 20-án közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ⁽³⁾. A Bizottság felkérte az érdekelteket, hogy tegyék meg észrevételeiket a szóban forgó intézkedéseket illetően. A Bizottság kapott észrevételeket harmadik felektől, és azokat 2010. május 6-án továbbította a görög hatóságoknak. A görög hatóságok 2010. július 21-én megküldték az érintett felek észrevételeihez fűzött megjegyzéseiket.
- (6) A görög hatóságok 2010. június 4-én, 2010. szeptember 10-én és 2010. szeptember 14-én kiegészítő információkat szolgáltatottak a szóban forgó támogatásokról. A Bizottság 2010. november 17-én kelt levelében kiegészítő információkat kért. A görög hatóságok 2011. március 9-i levelükben válaszoltak.

(*) A későbbiekben az EK-Szerződés 87. és 88. cikke, 2009. december 1-jétől pedig az EK-Szerződés 87. és 88. cikkét az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107., illetve 108. cikke váltja fel.

⁽²⁾ HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

⁽³⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

⁽¹⁾ HL C 72., 2010.3.20., 12. o.

- (7) A görög hatóságok kérésére 2011. március 31-én kétoldali találkozóra került sor a Bizottság szolgálataival. E találkozó nyomán a görög hatóságok 2011. május 11-én és 2011. július 12-én kiegészítő információkat küldtek. A görög hatóságok kérésére 2011. november 11-én másodikban is kétoldali találkozóra került sor a Bizottság szolgálataival.

II. LEÍRÁS

- (8) A görög mezőgazdasági biztosító szervezet szervezésére és működésére, valamint egyéb rendelkezésekre vonatkozó 1790/1988. sz. görög törvény ⁽⁴⁾ (a továbbiakban: 1790/1988. sz. törvény) létrehozta a „görög mezőgazdasági biztosító szervezet (ELGA)” elnevezésű közhasznú szervezetet. Az ELGA teljes egészében az állam tulajdonában lévő magánjogi jogi személy. A fenti törvény 12. cikke értelmében az ELGA a mezőgazdasági minisztérium felügyelete alá tartozik. Az ELGA az igazgatótanácsa határozatainak megfelelően gazdálkodik a költségvetésében szereplő tételekkel; az igazgatótanács tagjait a mezőgazdasági minisztérium jelöli ki. Az ELGA többek között azt a célt szolgálja, hogy a mezőgazdasági üzemek növényi és állati termelésében, valamint növényi és állati állományában természeti kockázatok folytán bekövetkező károkat fedező biztosítást nyújtson.
- (9) Az 1790/1988. sz. törvény 3a. cikke ⁽⁵⁾ értelmében az ELGA-nál kötött biztosítás kötelező jellegű és a természeti kockázatokra, így különösen az árvízkárra, a vihar-kárra, a fagykára és a túlzott hideg okozta károkra, továbbá a hó, a jég, a magas hőmérséklet és a napsugárzás, a túlzott vagy az évszaknak nem megfelelő esőzés, az aszály, a haszonnövények rovarfertőzöttsége és megbetegedései, valamint a járványos állatbetegségek okozta károkra, a villámcsapás okozta tűzkárra, a tenger okozta kockázatokra, a vadon élő állatok által okozott terméskárokat, valamint a szarvasmarha-, a juh- és a kecskefélék különféle megbetegedései okozta károkra terjed ki.
- (10) Az 1790/1988. sz. törvény 5a. cikke ⁽⁶⁾ értelmében az ELGA részére biztosítási különjárulékot kötelesek fizetni a törvény (9) preambulumbekzdésében leírt biztosítási rendszer kedvezményében részesülő mezőgazdasági termelők. Ez a járulék a jogalkotó által előírt köztehernek minősül. A járulék a belföldi mezőgazdasági termékek adósvétele után fizetendő, és az ELGA finanszírozására szolgál. Az ELGA feladata a mezőgazdasági üzemek természeti kockázatok miatti károsodásának megelőzése, illetőleg a keletkezett kár megtérítése.
- (11) Az 1790/1988. sz. törvény 5a. cikke alapján a biztosítási különjárulék mértéke a növényi termékek esetében 3 %-ban, az állati termékek esetében pedig 0,5 %-ban került megállapításra ⁽⁷⁾. A járulék mértékét az illetékes minisz-

terek állapítják meg az ELGA által a mezőgazdasági miniszter elé terjesztett javaslat alapján. Az ELGA-nak szánt bevételt biztosítási különjárulék formájában az adóhivatal szedi be, majd a befolyt összeg állami bevételként az állami költségvetésbe kerül, ahol külön fejezet bevételeként kerül elszámolásra. A bevételeket az ELGA részére a mezőgazdasági minisztérium – új nevén a vidékfejlesztési és élelmiszerügyi minisztérium – költségvetésének terhére folyósítják a bevétellel azonos összeg évenkénti jóváírása révén, az ELGA-nak e minisztériumhoz címzett javaslatára. Az ELGA-nak más befolyása nincs a járulék vagy a kártalanítások összegére.

- (12) Az ELGA azoknak a természetes és jogi személyeknek nyújt biztosítást, amelyek mezőgazdasági, állattartó, baromfitartó, méhészeti, halászati, akvakultúrával foglalkozó vagy ehhez hasonló üzem tulajdonosai vagy működtetői. Az ELGA bevételei különösen a biztosítási különjárulékból származnak. Ezenkívül a 3147/2003. sz. törvény értelmében az ELGA feladat körébe tartozik az is, hogy a növényi állományban és az állóeszközben természeti katasztrófa, rendkívüli esemény vagy kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt keletkezett károk megtérítésével kapcsolatos, súlyos szükséghelyzetben alkalmazandó tervezési programok szerint támogatásokat folyósítson. Ezeket a támogatásokat az állami költségvetésből vagy kölcsönök révén finanszírozzák. A szóban forgó programok a Bizottság által jóváhagyott állami támogatásokra vonatkoznak.
- (13) A 2009. január 30-i 262037. sz. gazdasági minisztériumi és vidékfejlesztési minisztériumi rendelet (a továbbiakban: minisztériumközi rendelet) 425 millió EUR összegű kártalanítás kivételes folyósítását írta elő a 2008. évben bekövetkezett károk címén. A minisztériumközi rendelet értelmében az ELGA a szóban forgó kártalanítást azért folyósítaná, mert a 2008. gazdasági évben egyes – a rendeletben megjelölt – mezőgazdasági termékek termelése visszaesett olyan kedvezőtlen időjárási viszonyok következtében, mint az aszály, a magas hőmérséklet, az esőzések, valamint az érintett haszonnövények rovarfertőzöttsége és megbetegedései. A keletkezett kár a mandula, a cseresznye, a kajszibarack, egyes őszibarackfajták, a szilva, a körte, az alma, a spárga, a keleti dohány, a burgonya, a gyapot, az olajbogyó és a gabonafélék termesztését érinti.
- (14) A görög hatóságok által szolgáltatott információk szerint egyes haszonnövények (gabonafélék, gyapot) esetében a termelésekiesésen túlmenően a termés minőségének romlása is figyelembevételre került a kár mértékének meghatározásakor. A kiesett termelés, illetőleg az előállított termékek csökkent minősége annak tudható be, hogy a szóban forgó évben a kedvezőtlen időjárási viszonyok következtében a szóban forgó haszonnövényekre egyszerre hatottak az időjárási jelenségek és az általuk előidézett növénybetegségek.
- (15) A szóban forgó kártérítések folyósítása érdekében az ELGA egy banktól kölcsönt vett fel 425 millió EUR összegben. A kölcsön tíz év alatt (2010-től 2019-ig) kerül törlesztésre. Az első három évben (2010–2012)

⁽⁴⁾ FEK A' 134., 1988. június 20.

⁽⁵⁾ A törvényt ezzel a cikkel a 2945/2001. törvény 5. cikke egészítette ki, és azt a 3698/2008. törvény 9. cikke módosította.

⁽⁶⁾ A törvényt ezzel a cikkel a 2040/1992. törvény (FEK A' 70) egészítette ki.

⁽⁷⁾ A 2538/1997. törvény 53. cikkének 1. bekezdésével bevezetett módosítás.

a kölcsön után fizetendő kamat és a görög államnak fizetendő közteher összege évi 28 513 250 EUR. Az utána következő hét évben (2013–2019) a kamat, a tőketörlesztés és a görög államnak fizetendő közteher összege a következő: 2013-ban 89 227 536 EUR, 2014-ben 85 087 786 EUR, 2015-ben 81 025 536 EUR, 2016-ban 76 963 286 EUR, 2017-ben 72 901 036 EUR, 2018-ban 68 838 786 EUR, 2019-ben pedig 64 776 536 EUR. A kölcsönt az ELGA a görög állam kezességvállalásával vette fel.

- (16) A görög hatóságok tájékoztatása szerint az ELGA a biztosítással fedezett károk után 2008-ban 386 986 648 EUR összegben folyósított kártalanítást. Az összeg egy része – 88 353 000 EUR – a biztosítási különjárulékból, másik része pedig a 444 millió EUR összegben felvett kölcsön révén befolyt bevételből származott.
- (17) Az ELGA egy banktól 444 millió EUR összegű kölcsönt vett föl a 3074/2002. sz. görög törvény 13. cikke és a 3147/2003. sz. görög törvény 28. cikkének 17. bekezdése alapján. A kölcsön tíz év alatt (2009-től 2018-ig) kerül törlesztésre. Az első három évben (2009–2011) a kölcsön után fizetendő kamat és a görög államnak fizetendő közteher összege évi 23 709 600 EUR. Az utána következő hét évben (2012–2018) a kamat, a tőketörlesztés és a görög államnak fizetendő közteher összege a következő: 2012-ben 87 138 171 EUR, 2013-ban 83 789 143 EUR, 2014-ben 80 395 714 EUR, 2015-ben 77 002 286 EUR, 2016-ban 73 608 857 EUR, 2017-ben 70 215 429 EUR, 2018-ban pedig 66 822 000 EUR. A kölcsönt az ELGA a görög állam kezességvállalásával vette fel.
- (18) A kölcsön másik, 145 366 352 EUR összegű részét a 2006. és a 2007. évben bekövetkezett tűzesetekkel kapcsolatos súlyos szükséghelyzeti tervezési programok címén folyósításra kerülő, a Bizottság által határozatban jóváhagyott állami támogatásokra szánták. Az ELGA bevételeinek ez utóbbi részére nem vonatkozik ez a határozat.

III. A VIZSGÁLATI ELJÁRÁS MEGNYITÁSAKOR A BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL FELMERÜLT GYANÚK

1. Támogatás fennállása az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében

- (19) Állami források igénybevétele az intézkedésekhez: A Bizottság megítélése szerint a szóban forgó esetben teljesül ez a feltétel, mivel a vonatkozó nemzeti szabályozás (lásd a (11) preambulumbekendést) egyértelműen úgy rendelkezik, hogy az ELGA kifizetéseit állami forrásból finanszírozzák, és hogy azok az államháztartást terhelik.
- (20) Az eljárás megindítása előtt szolgáltatott kiegészítő információk részeként a görög hatóságok jelezték, hogy az ELGA bevételeinek növelése érdekében fontolóra veszik a biztosítási különjárulék mértékének növelését. Az ELGA bevételeinek növeléséről adott információk azonban az eljárásnak az adott szakaszában nem tartalmaztak olyan

konkrét elemet, amely arra utalt volna, hogy ez a bevétel növelés elegendő a szóban forgó kölcsönök visszafizetéséhez és a termelőknek szánt kártérítéseknek az érintett években történő folyósításához. Ezért nem lehetett kizárni, hogy a szóban forgó intézkedések finanszírozására is más, az ELGA rendelkezésére álló állami forrásból kerül sor.

- (21) Az intézkedések érintik a kereskedelmet és a versenyt torzítják vagy azzal fenyegetnek: Az ELGA által a kötelező biztosítási rendszer címén 2008-ban kifizetett kártérítések többféle, növényi és állati eredetű görög terméket érintettek, a 2009-ben kifizetett kártérítések pedig többféle haszonnövényt érintettek (lásd a (13) preambulumbekendést). A Bizottság tehát az eljárás megindításának szakaszában azt állapította meg, hogy a szóban forgó kártérítések a helyi termelőket előnyben részesítették az Unió többi – e támogatásban nem részesülő – termelőivel szemben. A mezőgazdasági ágazatban uniós szintű verseny folyik, az ágazat tehát minden olyan intézkedésre érzékenyen reagál, amely valamelyik tagállam termelését előnyben részesíti. A szóban forgó kártérítések tehát a belső piaci verseny torzításával fenyegetnek, és érinthetik a tagállamok közötti kereskedelmet.
- (22) Az intézkedések előnyben részesítenek bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos termékeket: Abban a kérdésben, hogy a természeti kockázatokra kiterjedő kötelező biztosítási rendszer keretében történt kifizetésekkel az ELGA szelektív előnyt biztosított-e, a Bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az intézkedés szelektivitása eredendően annak tudható be, hogy az ELGA által folyósított kártérítések bizonyos mezőgazdasági termékekre korlátozódtak.

A Bizottság védhetőnek tartotta azt az álláspontot, hogy a mezőgazdasági ágazat különös jellemzői és bizonyos időjárási feltételeknek való kiszolgáltatottsága, valamint a görögországi természeti kockázatokkal szembeni sérülékenysége miatt olyan állami rendszert indokolt bevezetni, amely a szolidaritás elve alapján biztosítja a kártalanítás minimális szintjét. A Bizottság úgy vélte, hogy amennyiben a kártérítéseket, amelyeket az ELGA a kötelező biztosítási rendszer keretében folyósít, a biztosítási különjárulékból származó bevételekből finanszírozzák, e kártérítések nem feltétlenül minősülnek olyan intézkedésnek, amely a kedvezményezetteket indokolatlan előnyhöz juttatja.

A biztosítási rendszer logikájára és természetére hivatkozó fenti érveléssel azonban már nem indokolható a görög államnak a rendszerbe való további (a kötelező járulékból történő finanszírozáson túlmenő) pénzügyi beavatkozása. Márpedig ennek tényét a vizsgálati eljárás megindításakor a Bizottság – kellő bizonyíték hiányában – nem tudta megállapítani. A Bizottság kétségesnek tartotta különösen azt, hogy a szóban forgó intézkedéseket további állami beavatkozás nélkül finanszírozták.

- (23) Ezért a Bizottság az eljárás megindításának szakaszában arra a következtetésre jutott, miszerint nem zárható ki,

hogy az ELGA által a kötelező biztosítási rendszer keretében 2008-ban és 2009-ben kifizetett kártérítések az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartoznak, és állami támogatásnak minősülnek.

2. Az intézkedések jogellenes támogatásnak minősítése

- (24) A Bizottság úgy vélte, hogy mivel a támogatásokat előzetes értesítés nélkül ítélték oda és fizették ki, azok jogellenes támogatásnak minősülnek a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének f) pontja értelmében.

3. A támogatások összeegyeztethetőségének előzetes értékelése

- (25) Mivel a görög hatóságok úgy érveltek, hogy a szóban forgó intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak, a Bizottság az eljárás megindításakor nem rendelkezett a szükséges információkkal ahhoz, hogy felmérhesse, mennyiben egyeztethetők össze a támogatások az odaítélésük idején – vagyis 2008-ban, illetve 2009-ben – hatályos jogi szabályozással. Ebben az esetben az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló 2007–2013-as közösségi iránymutatások⁽⁸⁾ (a továbbiakban: iránymutatások) az irányadók és különösen a mezőgazdasági termelésben vagy a mezőgazdasági termelés eszközeiben okozott kár megtérítésére irányuló támogatásokra vonatkozó V.B. pontjuk.
- (26) A benyújtott információkból az látszott következni, hogy az érintett haszonnövények nagy része esetében a kártalanítás a legalább 30 %-os arányú kár fedezésére irányult, és egyes mezőgazdasági termékek esetében a kárösszeg kiszámításánál figyelembe kellett venni a tárgyévben bekövetkezett olyan termelés kiesést vagy minőségszűkítést is, amely egyenlő több kedvezőtlen időjárási jelenség együttes fellépésének, illetőleg – egyes haszonnövények esetében – növénybetegségeknek tudható be. A görög hatóságok által benyújtott információk nem tartalmaztak adatot a szóban forgó kártalanítás kiszámításának módját illetően.
- (27) A Bizottság tehát kétségesnek vélte, hogy e támogatások az iránymutatások V.B. pontjával összeegyeztethetőek minősíthetők.

IV. HARMADIK FELEK ÉSZREVÉTELEI

- (28) A következő érintett felek nyújtottak be észrevételeket: a mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari termékek kereskedelmével foglalkozó európai összekötő bizottság (CELCOA), a gabona, a takarmány, az olajnövények, az olívaolaj, az olaj és a zsír, valamint a mezőgazdasági beszerzési cikkek kereskedelmével foglalkozó európai szövetség (COCERAL), valamint egy, adatai bizalmas kezelését kérő harmadik érintett fél.
- (29) A független kereskedők (a harmadik érintett fél), valamint az érdekeik védelmével foglalkozó CELCOA és COCERAL úgy vélik, hogy a szóban forgó, eredetileg mezőgazdasági termelőknek odaítélt támogatások végeredményben

termelőszövetkezetekhez és termelőszövetkezetekből álló szövetségekhez kerültek, azok pedig a mezőgazdasági termékek mozgásában kizárólagosságot élveznek, következésképpen a független kereskedők versenytársai.

- (30) Az érintett felek megítélése szerint Görögország nem szolgált bizonyítékkal arra nézve, hogy a szóban forgó kártérítéseket kedvezőtlen időjárási viszonyokból eredő károk fedezésére ítélték oda. A görög hatóságok nem nyújtottak be megfelelő meteorológiai információkkal alátámasztott analitikus leírást a szóban forgó időjárási viszonyok természetéről, miként azt az iránymutatások előírják.
- (31) Az érintett felek álláspontja szerint a görög hatóságok sem a kártérítések kiszámításának módszerét, sem az elszenvedett kár minimális arányát nem közölték. Másfelől a kártérítések bizonyos mezőgazdasági termékekre voltak korlátozva, noha a más termékeket előállító és ezért a kártérítésből kizárt termelők termékei is kárt szenvedtek.
- (32) Az érintett felek egyébként úgy vélték, hogy a szóban forgó kártérítések odaítélése hatással volt a végtermékek árképzésére, a kártérítésben érintett termékek ára ugyanis csökkent. Ezek a támogatások tehát gazdasági előnyhöz juttatták az érintett termelőket, mivel lehetővé tették, hogy termelésüknek a kedvezőtlen időjárási viszonyok által nem érintett részét versenytorzító feltételekkel értékesítsék. Másfelől a magánértékesítők (például kereskedők, lisztmalmok, takarmánymalmok, baromfitenyésztők, sertésenyésztők stb.) kénytelenek voltak a mezőgazdasági szövetkezetek és azok szövetségei által megszabott árpolitikát követni, vagyis ezek a szövetkezetek monopóliumhelyzetbe kerültek.
- (33) Ezenkívül az ELGA-nak az arányosság és a jogegyenlőség elvét tiszteletben kell tartania, amikor fedezetet nyújt a mezőgazdasági ágazatot érő kockázatokra. Az érintett felek álláspontja szerint elfogadhatatlan, hogy az ELGA 2008-ban és 2009-ben olyan összegben fizetett ki kártérítéseket, amely meghaladta az ugyanezen években befizetett biztosítási járulékok teljes összegének háromszorosát, illetve négyszeresét.

- (34) Az érintett felek szerint a 2009. évi újabb kölcsön felvételével az ELGA túlzott mértékben „elzalogosította” azokat a bevételeket, amelyeket majd a következő tíz évben fog szerezni, hiszen előzőleg már azon kölcsön visszafizetésére is kötelezettséget vállalt, amelyet a 2008. évre vett fel, és amellyel „elzalogosította” a következő évek járulékbefizetéseit. Az érintett felek továbbá arra is felhívják a figyelmet, hogy az ELGA 2009-ben további két kölcsönt is felvett, nevezetesen egy, a Pireuszi Banktól felvett 350 millió EUR összegű kölcsönt, valamint egy, a Görög Mezőgazdasági Banktól és a Görög Nemzeti Banktól felvett 112 millió EUR összegű kölcsönt.
- (35) Az érintett felek továbbá úgy vélték, hogy a 444 millió EUR, illetve 415 millió EUR összegű kölcsönök olyan többletbevételt képeznek, amely a biztosítéki járulékból

⁽⁸⁾ HL C 319., 2006.12.27., 1. o.

származó összegeknek a törvény szerinti folyósításán felül, a görög állam kezességvállalásával felvett kölcsönök formájában jelentkeznek. Ezeket a kölcsönöket tehát állami forrásnak kellene tekinteni.

V. GÖRÖGORSZÁG ÉSZREVÉTELEI

1. Általános észrevételek a 2008-ban és 2009-ben odaítélt kártalanítási támogatásokról

- (36) A görög hatóságok megítélése szerint az ELGA által a 2008. és a 2009. évben folyósított kártalanítási támogatások nem minősülnek állami támogatásnak.

A szóban forgó biztosítási rendszer finanszírozása a mezőgazdasági termelők által befizetett kötelező különjárulékokból történik. Ez a biztosítási rendszer a társadalmi szolidaritás elvén alapul, ezért egyfelől a kötelező különjárulékoknak nem kell szigorúan arányban állniuk a fedezett kockázattal, másfelől a kifizetett kártérítéseknek nem szükséges feltétlenül arányban állniuk a biztosított jövedelmével⁽⁹⁾. A görög hatóságok tehát úgy vélik, hogy jelen esetben olyan, valódi kártérítésről van szó, amely a mezőgazdasági termelésben a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt esett kár megtérítésére szolgál, és összhangban van az ELGA által nyújtott mezőgazdasági biztosításokra vonatkozó görög szabályozással.

A görög hatóságok továbbá úgy vélik, hogy az ELGA a kötelező biztosítási rendszer keretében határidőre teljesíteni tudja pénzügyi kötelezettségeit. Az ELGA ezen képességét megerősíti a mezőgazdasági tevékenység védelmi és biztosítási rendszerére vonatkozó új 3877/2010. sz. törvény, amely az ELGA finanszírozásának további forrásairól rendelkezik. Így a törvény az esetek nagy részében megemeli a kötelező különjárulékmértékét (a növényi termékek kárbiztosítása esetében 3 %-ról 4 %-ra, az állati termékek kárbiztosítása esetében pedig 0,50 %-ról 0,75 %-ra). Ezenkívül önkéntes biztosítást hoz létre azon károk fedezésére, amelyekre a kötelező biztosítás nem terjed ki, továbbá olyan általános biztosítást vezet be, amelyet az elsődlegesen nem mezőgazdasággal foglalkozó természetes személyek, valamint azon jogi személyek kötelesek folyósítani, amelyekben nincs többségi részesedésük az elsődlegesen mezőgazdasági termeléssel foglalkozóknak.

- (37) Ám még ha a kártalanítási támogatások állami támogatásnak minősülnek is, a görög hatóságok szerint összeegyeztethetők az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjával és az iránymutatásokkal. A görög hatóságok a Bizottság szolgálatait részletes adatokkal látták el az ELGA által 2008-ban és 2009-ben folyósított támogatások mindegyikéről, megjelölve az érintett mezőgazdasági termelő nevét és adószámát, a tartományt, amelyben a parcella található, a termelés fajtáját, a termelés mértékét, az egységét és a felhasznált egységek számát, a támogatás összegét és odaítélésének időpontját, valamint a kár leírását és a szokásos termeléshez mért arányát.

- (38) A szokásos mezőgazdasági termelés 30 %-át meghaladó kár után a 2008. és 2009. évben kifizetett kártalanítási támogatásokat illetően a görög hatóságok úgy vélik, hogy az iránymutatások (124)–(130) bekezdésében, valamint a Szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termékek előállításával foglalkozó kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2006. december 15-i 1857/2006/EK bizottsági rendelet⁽¹⁰⁾ (a továbbiakban: mentességi rendelet) 11. cikkében foglalt feltételek összessége teljesül.

- (39) A görög hatóságok álláspontja szerint a szóban forgó támogatásokat az iránymutatásoknak és az említett mentességi rendeletnek megfelelően folyósították az érintett termelők, valamint azon termelői szervezetek részére, amelyeknek tagjai a termelők. A görög hatóságok megerősítették különösen a következőket:

a) a támogatások összege semmilyen esetben nem haladta meg a termelők által elszenvedett valós kár összegét;

b) a támogatások intenzitását illetően a görög hatóságok megerősítették, hogy a mentességi rendelet 11. cikkében előírt feltételek teljesültek, mivel az ELGA nem folyósított olyan kártalanítást, amely meghaladta a termék értékesítéséből származó bevételben a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt bekövetkezett csökkenés 74,8 %-át;

c) a támogatásra elszámolható maximális kárösszegeből levonásra kerültek mindazon bevételek, amelyek biztosítási rendszerből származnak, valamint azok a kiadások, amelyek nem a kedvezőtlen időjárási esemény következtében merültek fel;

d) a károkat az adott mezőgazdasági üzem szintjén számították ki; és

e) a szóban forgó támogatások odaítéléséről való határozathozatalra és e támogatások kifizetésére a kár felmerülésétől számított három, illetve négy éven belül került sor, összhangban a mentességi rendelet 11. cikkének (10) bekezdésével;

f) a szóban forgó támogatásokat nem halmozták más állami támogatásokkal, sem a tagállamok vagy az Unió által ugyanezen elszámolható költségek után odaítélt pénzügyi hozzájárulással. Az érintett termelők egyazon kár fedezésére nem részesültek egyszerre több jogi aktus alapján támogatásban, vagyis a támogatásokat vagy az iránymutatások, vagy a mentességi rendelet, vagy az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termelőágazatban nyújtott csekély összegű (*de minimis*) támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2007. december 20-i 1535/2007/EK bizottsági rendelet⁽¹¹⁾ (a továbbiakban: *de minimis* rendelet), vagy az „Ideiglenes közösségi keretrendszer

⁽⁹⁾ E tekintetben lásd a Stix-Hackl főtanácsnok által a C-355/00. sz. *Freskot kontra Elliniko Dimosio* ügyben 2002. november 14-én előterjesztett indítványt, EBHT 2003., I-5263., 68. pont.

⁽¹⁰⁾ HL L 358., 2006.12.16., 3. o.

⁽¹¹⁾ HL L 337., 2007.12.21., 35. o.

a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban” című, 2009. január 22-i bizottsági közlemény⁽¹²⁾ (a továbbiakban: az ideiglenes közösségi keretrendszerről szóló közlemény) alapján ítélték oda.

- (40) A szokásos termelés kiszámításának módszerét illetően a görög hatóságok információkat nyújtottak be az alkalmazott módszerről, és megerősítették, hogy teljesül az iránymutatások (128) bekezdésében foglalt feltétel, mely szerint alternatív módszer alkalmazása esetén annak reprezentatívnek kell lennie, és nem alapulhat rendkívül magas hozamokon. Így például a kedvezőtlen időjárási viszonyokból eredő károk becslése az adott mezőgazdasági üzem szintjén történik, és a becslést agronómusok végzik helyszíni becslések alapján, az ELGA biztosítási rendszerére vonatkozó rendeletben foglaltaknak megfelelően. Amikor helyszíni ellenőrzést végez, a kárbecslő agronómus minden alkalmas módszerrel (szalagos mérés, parcellaazonosító térképek, GPS berendezés) megméri a parcella területét, és faültetvény esetében megszámlálja a fákat. Az agronómus ezután megbecsüli a parcellától várható termelést, figyelembe véve a földművelési technikákat (különösen az ültetvénysűrűséget, faültetvények esetében a nyesési eljárást, a fóliás takarás alatti korai termesztés esetleges tényét és az öntözési rendszert), a termesztett növényfajok fajtáját, egyényári növények esetében az előző növénykultúrát, a növénygondozás (például trágyázás, kártevők elleni küzdelem) iránti igényt, a talaj termelékenységét és az adott termelési év esetleges sajátosságait (például aszály, rügyképződési nehézségek). Ezután következik a parcellától várható terméshez mért kárány becslése. A kárányat a parcella különböző helyeiről vett minták alapján állapítják meg, figyelembe véve a várt terméshez mért mennyiségcsökkenést, a kár miatti minőségromlást, valamint a kár keletkezése nyomán végzett növénygondozást (például kiegészítő növényvédelem, további gyomlálások, sérült gyümölcsök eltávolítása).

2. Csak a 2008-ban odaítélt kártalanítási támogatásokra vonatkozó észrevételek

- (41) Az ELGA által 2008-ban odaítélt – 386 986 648 EUR összegű – támogatásokon belül 373 257 465,71 EUR összegű támogatást a növényi termelésben a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt bekövetkezett károk megtérítése céljából folyósítottak a termelőknek. Az ELGA e támogatásokra a növényi termelés biztosítására vonatkozó rendelet 6. cikkét alkalmazta, amely a mezőgazdasági termelőknek a kedvezőtlen időjárási viszonyok okozta károk megtérítése céljából nyújtott – az ELGA biztosítási rendszerét létrehozó 1790/1988. sz. nemzeti törvény szerinti – kártalanításokra vonatkozik.
- (42) A szóban forgó támogatások esetében Görögország meteorológiai információkat bocsátott rendelkezésre a

2007–2008-as gazdasági évben megfigyelhető kedvezőtlen időjárási viszonyokról. E kedvezőtlen meteorológiai jelenségek fennállását a hatóságok hivatalosan megerősítették. Ide tartoznak különösen: a 2007 júniusában és júliusában az egész országban megfigyelhető kánikula, a 2007 októberében az ország több régiójában tapasztalt erős esőzések, az ugyanazon hónapban Krétán tapasztalt száraz és meleg bukószél, a 2008. augusztus elején, Görögország kontinentális részének egyes északnyugati és központi tartományaiban bekövetkezett viharok és jégesőzések, továbbá a Magnézia, Viótia és Kelet-Attika régióban, valamint Euboia és Kréta szigetén ugyanazon augusztus hónap végén tapasztalt viharok.

A szóban forgó kártalanításokat különösen a szokásos termeléshez képest az alábbi arányokat meghaladó károk fedezésére nyújtották⁽¹³⁾:

Minimális kárány a szokásos termeléshez képest	A kártalanítások teljes összege (EUR)	A károsult mezőgazdasági parcellák száma	A kártalanítások teljes összegéhez mért részarány
20–29	26 063 999,19	101 162	6,98
30–100	347 193 466,52	565 244	93,02
Összesen	373 257 465,71	666 406	100

Az ELGA ezenfelül 2 472 785,97 EUR összegben kiegészítő kártalanítást ítélt oda olyan termelőknek, akik a 2007–2008-as termelési év folyamán a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt többször szenvedtek kárt ugyanazon növényi termelés tekintetében. E kártalanítások teljes összegének 6,98 %-a a szokásos termelés 20–30 %-ának megfelelő mértékű kár fedezésére szolgált, 93,02 %-át pedig a szokásos termelés 30 %-át meghaladó kár után fizették ki.

- (43) Az ELGA egyébként a 2008. év folyamán többek között még a következő támogatásokat folyósította a mezőgazdasági termelőknek:

- a) 7 338 119,74 EUR összegű támogatásokat az állatállományban esett kár után. Ebből 1 860 279,67 EUR az állatállományban a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt bekövetkezett kár, 3 188 825,78 EUR az állatbetegségek és az állatok megbetegedései okozta kár, 2 289 014,29 EUR pedig az egyéb okból bekövetkezett kár (vadon élő állatok, medvék, farkasok és kóbor kutyák támadásai) fedezésére szolgált. E támogatásokat a görög hatóságok a kötelező biztosítási rendszer keretében kifizetett tényleges kártérítésnek tekintik, nem pedig az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak;

⁽¹²⁾ HL C 16., 2009.1.22., 1. o. A közleményt legutóbb 2009 októberében módosították (HL C 261., 2009.10.31., 2. o.).

⁽¹³⁾ A növényi termelés biztosítására vonatkozó rendelet (az 1998. szeptember 30-i 15711 sz. minisztériumközi határozat) 6. cikke értelmében az ELGA csak a szokásos termelés 20 %-át meghaladó kárány esetén fedezheti a kárt.

- b) 114 374,86 EUR összegű támogatásokat a növényi termelésben a medve által okozott kár után. Ezeket a támogatásokat a barnamedve görögországi védelmét szolgáló LIFE uniós program keretében nyújtják. A támogatás intenzitása 100 %-os volt; valamint
- c) 3 803 901,72 EUR összegű támogatásokat a növényi termelésben és az állatállományban keletkezett károkról készült értékelő jelentésekbe akaratlanul belekerült hibák miatti korrekciós intézkedések céljára. E hibákra a támogatásoknak a termelők részére történő folyósítása után derült fény, és az ELGA részéről tartozást keletkeztettek a kedvezményezettek javára.

3. Csak a 2009-ban odaítélt kártalanítási támogatásokra vonatkozó észrevételek

- (44) A 2009. január 30-i minisztériumközi határozat alapján a 2009. évben folyósított – 415 019 452 EUR összegű – kártalanításokat illetően az alábbi táblázat ismerteti az érintett termékeket, a károkat okozó időjárási viszonyokat és a károk leírását:

Mezőgazdasági termék	A kártalanítás teljes összege (EUR)	Kedvezőtlen időjárási viszonyok	A keletkezett kár leírása
1. Mandula Cseresznye Kajszibarack (Bebekou fajta) Alma Szilva Körte	56 580 555 (az összes termékre)	Magas hőmérséklet és kánikula Enyhe és száraz tél Tartós aszály Hirtelen hőmérséklet-változások	A 2007. nyári magas hőmérséklet és kánikula kedvezőtlenül hatott e haszonnövények termesztésére, és különösen a gyümölcsösök esetében a rügyképződésre. A 2007. évi tartós aszály és a hirtelen hőmérséklet-változások a termelés visszaeséséhez vezettek. Az enyhe és száraz tél miatt ráadásul egyes faültvények mélynyugalmi időszaka túl rövid volt.
2. Őszibarack	10 970 348	Az 1. ponttal azonos időjárási viszonyok	Az 1. ponttal azonos kár
3. Spárga	6 751 747	Enyhe és száraz tél Alacsony hőmérséklet	A 2007–2008-as enyhe és meleg tél a spárga katabolizmusának fokozódásával járt, és ezáltal a tárolt tápanyag elvesztését eredményezte. E körülmények következtében hirtelen visszaesett a várható spárgatermés. A már lecsökkent termelésre további hatással volt, hogy a 2008. februári alacsony hőmérséklet késleltette a növekedést. Ez még tovább csökkentette a 2008. évi görögországi spárgatermést.
4. Keleti dohány	13 817 834	Magas hőmérséklet és kánikula Aszály	A 2007. nyári, aszályval párosuló magas hőmérséklet és kánikula megnehezítette a tripsz okozta kártevő- és vírusfertőzések kezelését, és az egész országban a dohánytermelés csökkenéséhez vezetett.
5. Nyári burgonya	7 220 996	Magas hőmérséklet	A 2006 és 2008 nyarán tapasztalt magas hőmérséklet Görögország több tartományában megnehezítette a nyáriburgonya-ültetvények rovarfertőzéseinek és növénybetegségeinek kezelését.
6. Gyapot	109 564 462	Tartós aszály Meleg nyár Hideg ősz Esőzések	A tartós aszály miatt lecsökkentek a víztartalékok. A meleg nyarat követő hideg ősz a 2008. szeptember végi túlzott esőzésekkel párosulva országszerte a gyapottermelés csökkenését és minőségromlását eredményezte.
7. Olajbogyó	72 026 112	Aszály Fagy Esőzések	A tartós aszály, az enyhe telet követő 2008. februári fagy, a magas hőmérséklet és az olajbogyó virágzási időszaka folyamán tapasztalt túlzott esőzések az olajbogyó-termelés csökkenését eredményezték országszerte.

Mezőgazdasági termék	A kártalanítás teljes összege (EUR)	Kedvezőtlen időjárási viszonyok	A keletkezett kár leírása
8. Gabona-félék (kukorica, közönséges búza, árpa, zab, rozs, rizs)	138 087 394	Esőzések Hőmérséklet-ingadozások	A 2008 tavaszán és őszén tapasztalt esőzések és hőmérséklet-ingadozások a gabonatermelés minőségromlását eredményezték, és kedveztek a fertőző növénybetegségek terjedésének. A minőségromlás a szükséges tápanyagokban (fehérje, glutén) a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt jelentkező hiánynak is betudható.
Összesen	415 019 448		

(45) A görög hatóságok szerint a 415 019 452 EUR összegű kártalanítás egy része, amelyet 27 614 905 EUR összegben, 871 termelőnek fizettek ki, az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja és az iránymutatások alapján a belső piaccal összeegyeztethető támogatásnak minősül.

(46) A 387 404 547 EUR fennmaradó támogatási összeget 784 408 termelőnek fizették ki. A görög hatóságok úgy vélik, hogy e támogatások az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja és a mentességi rendelet alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősülnek.

A görög hatóságok szerint a szóban forgó támogatások megfeleltek valamennyi, a mentességi rendelet 11. cikkében előírt feltételnek. Így különösen:

- a) a támogatások bruttó intenzitása nem haladta meg a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt elmaradt termékértékesítési bevétel 80 %-át;
- b) a károkat az adott mezőgazdasági üzem szintjén számították ki;
- c) a kárösszeg nem foglalt magában olyan kiadásokat, amelyek nem a kedvezőtlen időjárási viszonyok következtében merültek fel, és a termelők nem kaptak kártérítést más biztosítási program keretében;
- d) a szóban forgó kártalanításokat közvetlenül a mezőgazdasági termelőknek folyósították;
- e) a szóban forgó támogatások odaítéléséről való határozathozatalra és e támogatások kifizetésére a kár felmerülésétől számított három, illetve négy éven belül került sor;
- f) a szokásos termelést ugyanazzal a (42) bekezdésben ismertetett módszerrel számították ki, mint a 2008-ban odaítélt támogatások esetében.

(47) A görög hatóságok egyébként úgy vélik, hogy még ha e támogatások nem minősülnének is tényleges kártalanításnak (lásd a (36) preambulumbekendést), illetve a mentességi rendelettel összeegyeztethetőnek (lásd a (46) preambulumbekendést), azokat az EUMSZ 107. cikke (3)

bekezdésének b) pontjában és az ideiglenes keretrendszerről szóló közleményben foglaltaknak megfelelőnek kell tekinteni.

A szóban forgó támogatások odaítélése megkönnyítette az érintett mezőgazdasági termelők finanszírozáshoz jutását. A kártalanítások tehát pénzügyi likviditást biztosítottak a görögországi elsődleges termelésnek, vagyis az egyetlen olyan ágazatnak, amelyre a görög állam a gazdasági válság első hónapjaiban támaszkodhatott a görög gazdaság más ágazatait fenyegető veszélyek elhárítása érdekében. E támogatásokat azonban nem ítélték oda pontos kritériumok alkalmazása nélkül. Éppen ellenkezőleg: csakis a mezőgazdasági termékek előállításával kapcsolatos, valós gazdasági nehézségek fennállásakor ítélték oda, egészen pontosan olyankor, ha kedvezőtlen időjárási viszonyok kapcsán jelentkezték nehézségek a mezőgazdasági termelésben (lásd a (44) bekezdést). A támogatások nagy része esetében nem volt meghatározva küszöbérték az egyes termelők nehézségeinek intenzitására és mértékére nézve, mivel a cél a görög mezőgazdaság támogatása volt általában véve.

(48) Ezenkívül a közlemény 7. a) pontjának megfelelően a Bizottság a be nem jelentett állami támogatásokra ⁽¹⁴⁾ a közleményt alkalmazza, amennyiben a támogatást 2008. december 17. után ítélték oda. A görög hatóságok tehát úgy vélik, hogy az említett közlemény 7. a) pontját kell alkalmazni a szóban forgó be nem jelentett támogatásokra, mivel azokat 2008. december 17. után ítélték oda a termelőknek.

(49) A görög hatóságok álláspontja szerint a 2009. január 30-i miniszteriumközi rendelettel, kivételes jelleggel bevezetett szóban forgó támogatások megfeleltek valamennyi, az ideiglenes közösségi keretrendszerről szóló közlemény 4.2.2. pontjában előírt feltételnek. Így különösen:

- a) a támogatásokat rendszer formájában nyújtották, mivel azok a fent említett miniszteriumközi rendeleten alapultak;

⁽¹⁴⁾ A jogszerűtlen állami támogatások értékelésére alkalmazandó szabályok meghatározásáról szóló bizottsági közleménynek (HL C 119., 2002.5.22., 22. o.) megfelelően.

- b) a támogatásokat olyan vállalkozásoknak nyújtották, amelyek 2008. július 1-jén nem voltak nehéz helyzetben, összhangban a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatással. A görög hatóságok megerősítették, hogy e támogatásokat kizárólag természetes személyeknek ítélték oda, és a kedvezményezettek nagy része a görög szabályozás értelmében mentesült a jövedelembevallási kötelezettség alól, mivel éves jövedelme nem érte el a 12 000 EUR-t. Valamennyi kártérítésben részesülő termelő banki ügyfél volt, hiszen magát a támogatást is a kedvezményezett bankszámlájára utalták át. A görög hatóságok megerősítik, hogy az érintett termelők fizetőképeseek voltak, és elegendő banki finanszírozáshoz tudtak jutni. A szóban forgó támogatások folyósításakor tehát a kedvezményezett termelők nem voltak nehéz helyzetben;
- c) a támogatási rendszert nem alkalmazták a halászati ágazatban tevékenykedő vállalkozásokra;
- d) a szóban forgó támogatások nem voltak sem export-támogatások, sem a belföldi termékeket az importtermékekkel szemben előnyben részesítő támogatások;
- e) a támogatásokat a 2009. év folyamán, vagyis 2010. december 31. előtt ítélték oda, összhangban az ideiglenes közösségi keretrendszerről szóló közlemény 4.2.2. f) pontjával; valamint
- f) a támogatásnak egy mezőgazdasági termelőre jutó összege 7 501 és 15 000 EUR között alakult.
- (50) Az ideiglenes közösségi keretrendszerről szóló, 2009 októberében módosított közlemény 4.2.2. g) pontjával összhangban az egy vállalkozás által a 2008. január 1-jétől 2010. december 31-ig tartó időszakban kapott támogatás teljes összege ezen támogatás mezőgazdasági termelőnkénti összegével együtt sem haladja meg a 15 000 EUR-s küszöböt. A görög hatóságok álláspontja szerint pusztán alaki kérdés, hogy az ELGA az érintett mezőgazdasági termelőktől nem szerzett be nyilatkozatot – papíron vagy elektronikus formában – azon egyéb *de minimis* támogatásokról és az ideiglenes közösségi keretrendszer alapján nyújtott támogatásokról, amelyeket részükre ugyanazon pénzügyi évben folyósítottak. Ezen alakítás hiányából tehát nem következik szükségképpen az, hogy az ideiglenes közösségi keretrendszerről szóló, 2009 októberében módosított közlemény 4.2.2. g) pontjában előírt feltételeket nem tartották be, annál is kevésbé, mert az ELGA adatfeldolgozási rendszere alapján megállapítható, hogy Görögország a 2008. január 1-jétől 2010. december 31-ig tartó időszakban nem ítélt oda támogatást sem az elsődleges mezőgazdasági termelés ágazatában tevékenykedő termelők *de minimis* támogatása címen, sem az ideiglenes közösségi keretrendszer alapján.
- (51) A görög hatóságok úgy vélik, hogy ebből a 387 404 547 EUR összegű támogatásból mindenesetre 75 382 500 EUR összegű támogatásra kiterjed a *de minimis* rendelet hatálya.
- (52) A görög hatóságok megítélése szerint az említett 75 382 500 összegű támogatások a *de minimis* támogatásokra vonatkozó 1535/2007/EK rendeletben előírt valamennyi feltételnek megfeleltek. Így különösen:
- a) az 1535/2007/EK rendelet 3. cikkének (2) bekezdésével összhangban a szóban forgó támogatások esetében az egyazon mezőgazdasági termelőnek folyósított támogatás összege nem haladta meg a 7 500 EUR-t a 2008. pénzügyi évtől a 2010. pénzügyi évig terjedő időszakban;
- b) a Görögország által bármely, három pénzügyi évig tartó időszakban a mezőgazdasági termékeket előállító vállalkozásoknak nyújtott *de minimis* támogatások halmozott összege nem haladta meg a 75 382 500 EUR-t, összhangban az 1535/2007/EK rendelet 3. cikkének (3) bekezdésével és mellékletével.
4. A harmadik felek észrevételeivel kapcsolatos megjegyzések
- (53) Görögország álláspontja szerint az érdekelt felek nem szolgáltatottak bizonyítékot arra nézve, hogy a szóban forgó kártérítéseknek hatásuk volt tagjaik belső piaci helyzetére.
- (54) Azon észrevételt illetően, mely szerint nem került benyújtásra a kedvezőtlen időjárási viszonyok természetének részletes ismertetése, a görög hatóságok hangsúlyozzák, hogy a kártérítésre vonatkozó minisztériumközi határozat értelmében nem volt szükség ilyen ismertetésre, ezzel szemben azt valóban bizonyítani kellett, hogy egyfelől kedvezőtlen időjárási viszonyok uralkodtak, másfelől az okozott kár mértéke elérte a küszöbértéket, vagyis a szokásos termelés 30 %-át. Egyébként a görög hatóságok – a Bizottsághoz eljuttatott észrevételeik részeként – megfelelő meteorológiai információkkal alátámasztott analitikus leírást nyújtottak be a szóban forgó időjárási viszonyok természetéről.
- (55) Azon észrevételt illetően, hogy Görögország nem közölte sem a kártérítések kiszámításának módszerét, sem az elszenvedett kár minimális arányát, a görög hatóságok emlékeztetnek arra, hogy a Bizottsághoz eljuttatott észrevételeik részeként részletes információkat szolgáltatottak e két kérdést illetően.
- (56) A görög hatóságok úgy vélik, hogy a szóban forgó kártérítések odaítélése nem volt hatással a végső fogyasztókra, mivel az érintett mezőgazdasági termékek árának csökkenése nem járt együtt a kiskereskedelmi ár csökkenésével. Ennek alátámasztására a görög hatóságok olyan, a görög sajtóban megjelent cikkeket nyújtottak be, amelyek arról számoltak be, hogy több mezőgazdasági termék kiskereskedelmi árszintje – beleértve az ebben az ügyben érintett termékeket is – magas maradt, annak ellenére, hogy ugyanezen mezőgazdasági termékek nagykereskedelmi ára csökkent.

VI. A TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE

1. Támogatás fennállása az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében

(57) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. A Bizottság úgy véli, hogy a szóban forgó intézkedések esetében e feltételek teljesülnek.

(58) Állami források igénybevétele az intézkedésekhez

A Bíróságnak a C-355/00. sz. *Freskot AE kontra Elliniko Dimosio* ügyben (a továbbiakban: *Freskot* ügy) 2003. március 22-én hozott ítéletében⁽¹⁵⁾ megnyilvánuló ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a szóban forgó esetben teljesül ez a feltétel, mivel a vonatkozó nemzeti szabályozás egyértelműen úgy rendelkezik, hogy az ELGA kifizetéseit állami forrásból finanszírozzák, és hogy azok – a Bíróság ítélkezési gyakorlata⁽¹⁶⁾ értelmében – az államháztartást terhelik.

A *Freskot* ügghöz hasonlóan ebben az esetben is az következik az 1790/1998. sz. törvény 5. cikkéből (lásd még a (11) preambulumbekendést) és a görög szabályozás többi hatályos rendelkezéséből, hogy a biztosítási különjárulékot, amelyből az ELGA bevétele származik, az adóhivatal által szedi be, majd a befolyt összegek állami bevételeként az állami költségvetésbe kerülnek és azokat a mezőgazdasági minisztérium (azóta már vidékfejlesztési és élelmiszerügyi minisztérium) költségvetéséből folyósítják az ELGA részére. Így abból, hogy a járulékot állami bevételeként számolják el, egyenesen következik, hogy az ELGA kifizetéseit állami forrásból fedezik.

Ezenkívül – az 1790/1998. sz. törvény 2. cikkével⁽¹⁷⁾ összhangban – a mezőgazdasági miniszter döntése alapján az ELGA az államháztartásból történő forrását-csoportosítás vagy az ELGA által a görög állam kezességvállalásával és kölcsön-visszafizetési kötelezettségével felvett kölcsönök révén is nyújthat támogatásokat vagy kártérítéseket a kedvezményezetteknek.

Márpedig a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint állami forrásnak minősülnek – az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében – az állam által közvetlenül nyújtott előnyök, valamint az állam által kijelölt vagy létrehozott köz- vagy magánszervezet közvetítésével nyújtott előnyök⁽¹⁸⁾. Következésképpen jelen esetben azok a

kölcsönök, amelyeket az ELGA a 2008-ban és 2009-ben kifizetett kártérítések fedezésére vett fel a görög állam kezességvállalásával (lásd a (15) és (17) preambulumbekendést), az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami forrásnak minősülnek, mivel az ELGA, vagyis egy teljes egészében állami tulajdonban lévő, a mezőgazdasági minisztérium ellenőrzése alatt álló jogi személy forrásainak részei (lásd még a (8) preambulumbekendést).

(59) Az intézkedések érintik a kereskedelmet és a versenyt torzítják vagy azzal fenyegetnek

A Bizottság megállapítja, hogy a szóban forgó kártérítések a helyi termelőket előnyben részesítik az Unió többi – e támogatásban nem részesülő – termelőivel szemben. A mezőgazdasági ágazatban uniós szintű verseny folyik⁽¹⁹⁾, az ágazat tehát minden olyan intézkedésre érzékenyen reagál, amely valamelyik tagállam termelését előnyben részesíti⁽²⁰⁾. A szóban forgó kártérítések tehát a belső piaci verseny torzításával fenyegetnek, és érintik a tagállamok közötti kereskedelmet.

(60) Az intézkedések előnyben részesítenek bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos termékeket

A Bíróság joggyakorlata⁽²¹⁾ szerint támogatásnak minősülnek különösen azok a juttatások, amelyek különböző formákban enyhítik a vállalkozás költségvetését rendszerint terhelő kiadásokat, és amelyek ezáltal, anélkül hogy a szó szoros értelmében támogatások lennének, azokkal azonos természetűek és hatásúak.

A *Freskot* ügyben a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az olyan szervezet, mint az ELGA, a természeti kockázatok biztosítási rendszere keretében végzett tevékenysége tekintetében nem minősül az EUMSZ 102. cikke szerinti vállalkozásnak (lásd az ítélet 79. és 88. pontját).

⁽¹⁵⁾ EBHT 2003., I-5263. o., 81. pont.

⁽¹⁶⁾ Lásd a Bíróságnak a C-482/99. sz. *Franciaország kontra Bizottság* ügyben 2002. május 16-án hozott ítéletét (EBHT 2002., I-4397. o.), 24. pont.

⁽¹⁷⁾ A cikk a 3074/2002. sz. törvény 13. cikkével módosult.

⁽¹⁸⁾ Lásd a Bíróságnak a C-379/98. sz. *PreussenElektra* ügyben 2001. március 13-án hozott ítéletét (EBHT 2001., I-2099. o.), 58. pont. Lásd még a Bíróságnak a C-290/83. sz. *Bizottság kontra Franciaország* ügyben 1985. január 30-án hozott ítéletét (EBHT 1985., 439. o.), 14. pont.

⁽¹⁹⁾ A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint egy vállalkozás versenyhelyzetének valamely állami támogatás nyomán történő javulása főszabályként a hasonló támogatásban nem részesített vállalkozásokkal folytatott verseny torzulására utal (a Bíróságnak a C-730/97. sz. *Philip Morris* kontra *Bizottság* ügyben 1980. szeptember 17-én hozott ítélete, EBHT 1980., 2671. o., görög kiadás 1980-III., 13. o.), 11. és 12. pont.

⁽²⁰⁾ 2008-ban az Unió 27 tagállama közötti termékeszerzés a mezőgazdasági termékek esetében a behozatalok alapján 11 043 000 tonna, a kivitelek alapján pedig 10 799 000 tonna áruforgalmat jelentett; ebből 13 494 000 tonna (behozatal), illetve 13 227 000 tonna (kivitel) gyümölcs, ezen belül 4 236 000 tonna (behozatal), illetve 4 322 000 tonna (kivitel) citrusgyümölcs; 6 130 000 tonna (behozatal), illetve 5 760 000 tonna (kivitel) burgonya; 777 000 tonna (behozatal), illetve 724 000 tonna (kivitel) olívaolaj; 12 326 000 tonna (behozatal), illetve 13 130 000 tonna (kivitel) tej és egyéb tejtermék; 235 000 tonna (behozatal), illetve 275 000 tonna (kivitel) juh- és kecskehús – a hasított test súlyának alapulvételével –, beleértve az élő állatokat is; valamint 3 346 000 tonna (behozatal), illetve 3 806 000 tonna (kivitel) baromfiús – a hasított test súlyának alapulvételével –, beleértve az élő állatokat is.

⁽²¹⁾ Lásd különösen a C-200/97. sz. *Ecotrade* ügyben 1998. december 1-jén hozott ítéletet (EBHT 1999., I-A-00019. o.), 37. pont és a C-75/97. sz. *Belgium* kontra *Bizottság* ügyben 1999. június 17-én hozott ítéletet (EBHT 1999., I-03671 o.), 23. pont.

Valójában az érintett kötelező biztosítási rendszer elsődlegesen szociálpolitikai célt szolgál, nevezetesen azt, hogy megfelelő biztosítási fedezetet nyújtson minden mezőgazdasági üzemnek, beleértve azokat is, amelyek esetében nagyobb valószínűséggel következik be természeti kár (lásd az ítélet 66. és 67. pontját). A biztosítási járulék mértéke valamennyi mezőgazdasági termék esetében egységes, a termelő által ténylegesen vállalt kockázattól független (a szolidaritás elve alapján). Az ELGA az állam ellenőrzése alatt áll, hiszen a járulék összegét – ez a bevételeket érinti – és a kártérítés mértékét az illetékes miniszterek állapítják meg.

Ahogy a Bíróság a C-218/00 sz. *Cisal/INAL* ügyben 2002. január 22-én hozott ítéletében⁽²²⁾ megállapította, jelen esetben az ELGA biztosítási rendszerének mindkét alapvető eleme, nevezetesen a kártérítések és a járulékok összege, az állam ellenőrzése alatt áll, és a rendszerben való részvétel kötelező jellege nélkülözhetetlen a rendszer pénzügyi egyensúlyához és a szolidaritás elvének érvényesüléséhez, ezen elv szerint ugyanis a biztosítottak nem a járulékfizetéssel arányosan fizetnek kártérítést.

A *Cisal/INAL* ügy körülményeitől eltérően azonban az ELGA szervezet által nyújtott biztosítás kedvezményezettjei gazdasági tevékenységet folytató vállalkozások. Vagyis annak pusztán ténye, hogy maga az ELGA nem folytat gazdasági tevékenységet, még nem elegendő annak megállapításához, hogy az e szervezet által folyósított biztosítási szolgáltatás kedvezményezettjei nem minősülnek vállalkozásnak az EUMSZ szerint és nem lehetséges kedvezményezettjei állami támogatásoknak (lásd a *Freskot* ítélet 80. pontját).

A gazdasági előnyt illetően a Bíróság a *Freskot* ítélet 84. pontjában mindössze annyit állapít meg, hogy „e körülmények között arra a kérdésre indokolt választ keresni, hogy egyfelől kötelező biztosítási fedezet hiányában a görög mezőgazdasági vállalkozásoknak szüksége és tényleges lehetősége lett volna-e arra, hogy magánbiztosítóknál biztosítást kössenek vagy más eszközökkel megfelelő védelmet szerezzenek a természeti kockázatoknak a mezőgazdasági üzemeket érintő következményeivel szemben, és ha igen, mennyiben, másfelől a járulék mennyiben felel meg az ELGA által a kötelező biztosítási rendszer keretében nyújtott szolgáltatás való gazdasági költségének, ha egyáltalán ez a költség kiszámítható.” A következő pontban azonban a Bíróság hozzáteszi, hogy „nem állnak a Bíróság rendelkezésére a szükséges ténybeli és jogi elemek azon kérdés megválaszolásához, hogy a természeti kockázatok kötelező biztosítási rendszere keretében az ELGA által nyújtott szolgáltatások állami támogatásnak minősülnek-e.” A *Freskot* ügyben született ítélet 87. pontjában azonban a Bíróság hozzáteszi, hogy „nem állnak a Bíróság rendelkezésére a szükséges ténybeli és jogi elemek azon kérdés megválaszolásához, hogy a természeti kockázatok kötelező biztosítási rendszere keretében az ELGA által nyújtott szolgáltatások állami támogatásnak minősülnek-e.”

- (61) A Bíróság ítélkezési gyakorlata megerősíti azt, hogy sem az intézkedés szociális jellege⁽²³⁾, sem annak ténye, hogy finanszírozása részben vagy egészében hatóságilag kiszabott és az érintett vállalkozásoktól beszedett hozzájárulásokból történik⁽²⁴⁾, nem elegendő annak kizárásához, hogy az intézkedés támogatásnak minősüljön az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében, ez utóbbi rendelkezés ugyanis az állami beavatkozásokat nem indokaik vagy céljaik alapján különbözteti meg, hanem hatásaik alapján határozza meg⁽²⁵⁾.

Az ELGA által a kötelező biztosítási rendszer címén 2008-ban kifizetett kártérítések egyes növényi és állati eredetű görög termékeket, a 2009-ben kifizetett kártérítések pedig egyes haszonnövényeket érintettek. Következésképpen az ELGA által a helyi mezőgazdasági termelőknek folyósított kártérítések e termelők számára szelektív pénzügyi előnyt jelenthetnek az Unió más – ugyanilyen támogatásban nem részesülő – termelőivel szemben.

Ezenkívül kétséges, hogy a természeti katasztrófák okozta kár szempontjából fokozott kockázatnak kitett mezőgazdasági üzemeknek lehetősége lenne-e arra, hogy egy magánbiztosítónál ugyanilyen feltételekkel biztosítási fedezetet szerezzenek. Ezért a Bizottság úgy véli, hogy mindezt figyelembe véve az ELGA által a szóban forgó rendszeren keresztül folyósított kártérítések szelektív pénzügyi előnyt jelentenek a kedvezményezettek számára.

- (62) A Bíróság által a *Freskot* ügyben hozott ítéletre való figyelemmel (lásd 86. pont) azonban felmerülhet az a kérdés, hogy a szóban forgó intézkedés nem indokolható-e a rendszer jellegével vagy általános szerkezetével, amit azonban az érintett tagállamnak kell igazolnia⁽²⁶⁾. Helyénvaló megvizsgálni, hogy a mezőgazdasági ágazat különös jellemzői és bizonyos időjárási feltételeknek való kiszolgáltatottsága, valamint a görögországi természeti kockázatokkal szembeni sérülékenysége miatt indokolt-e olyan állami rendszert bevezetni, amely a szolidaritás elve alapján biztosítja a kártérítés minimális szintjét. Az általános adórendszer alkalmazása alóli kivételt előíró intézkedést azonban akkor lehet az adórendszer (illetve az adójellegű rendszer) jellegére és általános szerkezetére hivatkozással indokolni, ha az érintett tagállam bizonyítani tudja, hogy az intézkedés e rendszer alapelveinek vagy vezérlő elveinek közvetlen következménye. Különbséget kell tenni egyrészt az adott adórendszernek – azon kívülről – céljai, másrészt a magában az adórendszerben rejlő azon mechanizmusok között, amelyek szükségesek a fenti célok eléréséhez⁽²⁷⁾.

⁽²³⁾ Lásd a Bíróságnak a C-75/97. sz. *Belga Királyság kontra Bizottság* ügyben 1999. június 17-én hozott ítéletét (EBHT 1999., I-3671. o.), 25. pont.

⁽²⁴⁾ Lásd a Bíróságnak a C-78/76. sz. *Steinike & Weinlig kontra Németországi Szövetségi Köztársaság* ügyben 1977. március 22-én hozott ítéletét (EBHT 1977., 595. o., görög kiadás 171. o.), 22. pont.

⁽²⁵⁾ Lásd a Bíróságnak a C-56/93. sz. *Belga Királyság kontra Bizottság* ügyben 1996. február 2-án hozott ítéletét (EBHT 1996., I-273. o.), 79. pont, vagy a Bíróságnak a C-241/94. sz. *Franciaország kontra Bizottság* ügyben 1996. szeptember 26-án hozott ítéletét (EBHT 1996. I-4551.), 20. pont.

⁽²⁶⁾ A Bíróságnak a C-159/01. sz. *Hollandia kontra Bizottság* ügyben 2004. április 29-én hozott ítélete (EBHT I-4461. o.), 43. pont.

⁽²⁷⁾ A Bíróságnak a C-88/03. sz. *Portugália kontra Bizottság* ügyben 2006. szeptember 6-án hozott ítélete (EBHT 2006., I-7115. o.), 81. pont.

⁽²²⁾ EBHT 2002., I-717. o., 44. pont.

Amennyiben megállapítható, hogy az ELGA finanszírozása nem kizárólag adójellegű hozzájárulások révén valósult meg, hanem közvetlen állami hozzájárulások révén is, a termelők közötti szolidaritáson alapuló fenti indoklás nem alkalmazható, vagyis a rendszert egészében szelektívnek kell tekinteni.

Ebben az esetben a termelőknek 2008-ban folyósított 386 986 648 EUR összegű kártérítések finanszírozása nagyobb részben nem a kötelező különjárulékból történt, azok összege ugyanis mindössze 88 353 000 EUR volt. Vagyis ebben az esetben a biztosított termelőknek folyósított összegek nem tekinthetők úgy, hogy azokat kizárólag járulékbefizetésekből finanszírozták ⁽²⁸⁾.

- (63) A Bizottság megállapítja, hogy a termelőknek 2009-ben folyósított 415 019 452 EUR összegű kártérítések finanszírozása nem a kötelező különjárulékból történt, azok összege ugyanis 2009-ben 57 015 388 EUR volt. E kártérítésekről a 2009. január 30-i minisztériumközi rendelet rendelkezett a mezőgazdasági termelésben keletkezett károk miatti kivételes biztosítási fedezetként, és nem voltak részei azon kártérítéseknek, amelyeket az ELGA-nak a károknak a kötelező biztosítási rendszer keretében történő megtérítése címén kellett folyósítania 2009-ben a termelőknek. Vagyis a görög hatóságok azon érvelése, mely szerint ezek a kártérítések is tényleges kártalanításnak tekintendők, a Bizottság szerint nem állja meg a helyét.
- (64) Ahhoz, hogy ilyen magas kártérítéseket folyósíthasson a mezőgazdasági termelőknek, az ELGA kénytelen volt tíz év alatt visszafizetendő kölcsönöket felvenni (lásd a (16) és a (17) preambulumbekendést). A görög hatóságok által e két kölcsön kapcsán, az éves kamat- és tőketörlesztésre vonatkozóan szolgáltatott információk alapján azt a következtetést kell levonni, hogy az ELGA nem lesz képes a termelők biztosítási különjárulékából ezen éves törlesztéseket tíz éven át teljesíteni, már csak azért sem, mert a befizetett járulékokból a szóban forgó években bekövetkezendő károkat kell majd megtéríteni.
- (65) A görög hatóságok az általuk benyújtott kiegészítő információk között megemlítették, hogy az ELGA bevételeinek növelése érdekében elfogadásra került a mezőgazdasági tevékenység védelmi és biztosítási rendszerére vonatkozó új 3877/2010. sz. törvény.

A Bizottság úgy véli, hogy a szóban forgó törvény valóban hozzájárulhat az ELGA működésének konszolidálásához a jövőre nézve. Az ELGA leendő bevételeinek növelése azonban nem enged arra következtetni, hogy ez a bevételnövelés elegendő a szóban forgó kölcsönök visszafizetéséhez és a termelőknek szánt kártérítéseknek az érintett években történő folyósításához.

Az ELGA ugyanis az általa 2009-ben felvett kölcsönrel is túlzott mértékben megterhelte azokat a bevételeket, amelyeket majd a következő tíz évben fog szerezni, hiszen előzőleg már azon kölcsön visszafizetésére is kötelezettséget vállalt, amelyet a 2008. évre vett fel, és amellyel már előre megterhelte a következő évek járulékbefizetéseit. Ahogy az érdekelt felek is jelzik (lásd a (34) és

a (35) preambulumbekendést), ezen a problémán csak tovább ronthat az a további két kölcsön, amelyet az ELGA szintén 2009-ben vett fel. Ezért nem zárható ki, hogy a szóban forgó intézkedések finanszírozására is más, az ELGA rendelkezésére álló állami forrásból kerül sor.

- (66) Mindenesetre annak ténye, hogy a támogatási rendszer különböző elbánásban részesít egymáshoz hasonló valós és jogi helyzetben lévő vállalkozásokat, nem látszik indokolhatónak a szóban forgó rendszer szolidaritási céljaival, ha mindezt a természeti események okozta károk megtérítésére vonatkozó görög szabályozás összefüggésébe helyezzük. Egyrészt ugyanis ilyen vagy ehhez hasonló kockázatokat a vállalkozások maguk fedeznek olyan ágazatokban, amelyekre a jelen rendszer nem terjed ki, másrészt pedig nyilvánvaló, hogy még a rendszer hatálya alá tartozó mezőgazdasági ágazaton belül is egyes termelők (termékeik jellege és földrajzi elhelyezkedésük folytán) mindig fokozottabban ki lesznek téve bizonyos kockázatoknak, vagyis a támogatásokat mindig túlnyomórészt a termelők bizonyos kategóriáinak fogják folyósítani más termelői kategóriák rovására.
- (67) Ezért a Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy az ELGA által a mezőgazdasági termelők részére a kötelező biztosítási rendszer keretében 2008-ban és 2009-ben kifizetett kártérítések az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartoznak, és állami támogatásnak minősülnek.
- (68) Következésképpen meg kell vizsgálni, hogy van-e lehetőség az állami támogatások tilalmának az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése szerinti elvétől való eltérés engedélyezésére.
2. Az intézkedések jogellenes támogatásnak minősítése
- (69) Tekintettel arra, hogy a támogatásokat előzetes értesítés nélkül ítélték oda és fizették ki, azok jogellenes támogatások a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének f) pontja értelmében.

3. A támogatások összeegyeztethetőségének értékelése az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján

- (70) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben.
- (71) Ahhoz, hogy ezt az eltérést alkalmazni lehessen, a szóban forgó támogatásoknak meg kell felelniük az odaítélésükkor – vagyis 2008-ban, illetve 2009-ben – hatályos jogi rendelkezéseknek. Ebben az esetben az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló 2007–2013-as közösségi iránymutatások – különösen a mezőgazdasági termelésben vagy a mezőgazdasági termelés eszközeiben okozott kár megtérítésére irányuló támogatásokra vonatkozó V.B. pontjuk, azon belül pedig a mezőgazdasági termelők részére a kedvezőtlen időjárási körülmények által okozott veszteségek ellentételezésére nyújtott támogatásra vonatkozó V.B.3. pontjuk –, valamint a mentességi rendelet 11. cikke alkalmazandó.

⁽²⁸⁾ Lásd e tekintetben Stix-Hackl főtanácsnoknak a *Freskot* ügygel kapcsolatos indítványa 77. pontját.

Meg kell jegyezni, hogy a termelőknek 2009-ben odaítélt támogatások tárgyát képező egyes termékek (keleti dohány, nyári burgonya) tekintetében az iránymutatások V.B.4. pontját kellene alkalmazni, amely az állat- és növénybetegségek elleni küzdelemre irányuló támogatásra vonatkozik. Ám mivel a görög hatóságok igazolták, hogy e haszonnövények betegségeit a kedvezőtlen időjárási viszonyok okozták (lásd még a (44) preambulumbekendést), a Bizottság – az iránymutatások V.B.4. pontjához kapcsolódó 31. lábjegyzetnek megfelelően – az V.B.3. pont rendelkezései alapján értékelte a támogatási intézkedést.

(72) Az iránymutatásoknak az említett rendelkezéseiben foglalt, jelen esetben figyelembe veendő előírásai a következők:

- a) az iránymutatások (125) bekezdése értelmében az olyan időjárási jelenségek, mint a fagy, a jégeső, a jég, az eső vagy a szárazság – vagyis mint amelyek jelen esetben Görögországban 2008-ban és 2009-ben egyes mezőgazdasági termékekben kárt tettek –, azonos elbírálás alá eshetnek a természeti csapásokkal, ha a kár szintje elér egy, a szokásos termeléshez viszonyított bizonyos küszöbértéket. Az ilyen, természeti csapáshoz hasonlítható események után nyújtott kártalanítás hozzájárul a mezőgazdasági ágazat fejlődéséhez, és azt az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján engedélyezni kell.

Ahhoz tehát, hogy a kedvezőtlen időjárási viszonyokból eredő kár támogatásra elszámolható legyen, el kell érnie a termelő által évente megtermelt átlagmennyiség 30 %-át, ahol az átlagmennyiség az előző három év átlaga vagy az előző öt év alapulvételével, a legjobb és legrosszabb év figyelmen kívül hagyásával számított hároméves átlag. Az iránymutatások (128) bekezdése értelmében a Bizottság a szokásos termelés kiszámításának alternatív módszereit is elfogadja – beleértve a regionális referenciaértékeket is –, feltéve, hogy e módszerek reprezentatívak, és nem rendkívül magas hozamokon alapulnak;

- b) a támogatási intézkedésekkel kapcsolatos bejelentéseknek megfelelő, alátámasztásul szolgáló meteorológiai információt is tartalmazniuk kell. A természeti csapáshoz hasonlítható kedvezőtlen éghajlati jelenséget továbbá a hatóságoknak hivatalosan el kell ismerniük ilyen minőségében;
- c) a támogatás bruttó intenzitása nem haladhatja meg az elmaradt termékértékesítési bevétel 80 %-át (illetőleg a kedvezőtlen adottságú területek, valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló, 2005. szeptember 20-i 1698/2005/EK tanácsi rendelet⁽²⁹⁾ 36. cikke a) pontjának i., ii. és iii. alpontja szerinti, a tagállamok által ugyanazon rendelet 50. és 94. cikkével összhangban kijelölt területek esetében annak 90 %-át), ahol az elmaradt bevételt a következőképpen kell kiszámítani:

- i. az időjárási jelenség bekövetkezésének évében megtermelt mennyiség és az ugyanazon évben elért átlagos értékesítési ár szorzatát

ki kell vonni

- ii. az éves termelésnek az előző három évre számított átlaga (vagy az előző öt év alapulvételével, a legjobb és a legrosszabb év figyelmen kívül hagyásával számított hároméves átlaga) és az elért átlagos értékesítési ár szorzatából.

A támogatásra elszámolható összeghez hozzáadódhatnak azok az egyéb költségek, amelyeket a mezőgazdasági termelőnek kifejezetten azért kellett viselnie, mert a kedvezőtlen időjárási jelenség miatt elmaradt a termék betakarítása;

- d) a támogatásra elszámolható maximális kárösszegeből le kell vonni mindazon bevételeket, amelyek biztosítási rendszerből származnak, valamint azokat a kiadásokat, amelyek nem a kedvezőtlen időjárási esemény következtében merültek fel;
- e) a károkat az adott mezőgazdasági üzem szintjén kell kiszámítani, de a Bizottság elfogadhat átlagos adatokat azzal a feltétellel, hogy azok reprezentatívak, és nem eredményeznek jelentős túlkompenzálást egyetlen kedvezményezett javára sem;
- f) a kedvezményezettnek minden esetben viselnie kell a költségek egy részét (az iránymutatások (125) bekezdésének d) pontja),
- g) a támogatási rendszert három éven belül be kell vezetni, a támogatásokat pedig négy éven belül ki kell fizetni attól számítva, hogy a kiadások felmerültek, vagy hogy a káreset bekövetkezett.

2008-ban odaítélt kártalanítási támogatások

- (73) Ami azokat a 373 257 465,71 EUR összegű kártalanítási támogatásokat illeti, amelyeket az ELGA azért folyósított a termelőknek, hogy megtérítse a növényi termelésben a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt keletkezett kárt, a Bizottság megállapítja, hogy ezek a támogatások nagyrészt – 347 193 466,52 EUR összeg erejéig (lásd a (42) preambulumbekendést) – összhangban vannak az iránymutatásoknak és a mentességi rendeletnek a (72) preambulumbekendésben említett rendelkezéseivel. Ami az egyazon növényi termelés többszöri károsodása után folyósított, 2 472 785,97 EUR összegű támogatásokat illeti, azok nagyrészt – 2 300 185,51 EUR összeg erejéig – szintén összhangban vannak az iránymutatásoknak és a mentességi rendeletnek a (72) preambulumbekendésben említett rendelkezéseivel.
- (74) Különösen teljesül – ahogy a (42) preambulumbekendés táblázata is mutatja – a (72) preambulumbekendés a) pontjában említett feltétel, vagyis 347 193 466,52 EUR összeg erejéig a támogatásokat a szokásos termelés

⁽²⁹⁾ HL L 277., 2005.10.21., 1. o.

30 %-át elérő kár ellentételezésére folyósították. A többszöri káresetek után fizetett támogatást illetően a támogatások teljes összegének 93,02 %-a, vagyis 2 300 185,51 EUR esetében a szokásos termelés 30 %-át meghaladó kár keletkezett, következésképpen ugyancsak teljesül a (72) preambulumbekzdés a) pontja szerinti feltétel.

- (75) A görög hatóságok által benyújtott információk alapján (lásd a (39) preambulumbekzdést), a kártalanítási támogatásoknak az elmaradt termékértékesítési bevételhez mért bruttó intenzitása nem lépte túl a mentességi rendelet 11. cikkében előírt felső határt (lásd a (72) preambulumbekzdés c) pontját). Az intenzitás kiszámítása azonban nem az elmúlt három év átlagtermelése (vagy egy hároméves termelési átlag) alapján történt – ahogy azt a mentességi rendelet 2. cikke előírja –, a szóban forgó kártalanítási támogatások esetében ugyanis a szokásos termelés kiszámítására más módszert alkalmaztak (a kiszámítás módszerét lásd a (40) preambulumbekzdésben).
- (76) Az iránymutatások (128) bekezdése értelmében a Bizottság a szokásos termelés kiszámításának a mentességi rendelet 2. cikke 8. pontjától eltérő módszereit is elfogadja, feltéve, hogy e módszerek reprezentatívak, és nem rendkívül magas hozamokon alapulnak. A Bizottság a kiszámítási módszer leírásának elemzése nyomán úgy véli, hogy a módszer megfelel az iránymutatások fenti rendelkezésének, és hogy – tekintettel e támogatások intenzitására – nem áll fenn a keletkezett károk túlkompensációjának kockázata.
- (77) A Bizottság ezenkívül megállapítja, hogy a 2007–2008-as gazdasági év folyamán bekövetkezett eseményekről a görög hatóságok által szolgáltatott meteorológiai adatok olyan időjárási események előfordulását igazolják, amelyek indokolhatják a szóban forgó kártérítések odaítélését.
- (78) A szóban forgó támogatásokat továbbá – a róluk benyújtott információkkal összhangban (lásd a (39) preambulumbekzdést) – csökkentették a biztosítási társaságok által esetlegesen folyósított összegek és a nem a károkat okozó esemény következtében felmerült költségek függvényében. Ezenkívül a károkat az adott mezőgazdasági üzem szintjén számították ki. Végül pedig a támogatások folyósításának a káresetről számított – a (72) preambulumbekzdésben említett – határideje betartásra került.
- (79) Mindezek alapján tehát a Bizottság azt a következtetést vonhatja le, hogy a 349 493 652,03 EUR összegű támogatás, amelyet az ELGA a növényi termelésben keletkezett kár ellentételezésére ítelt oda a termelőknek a 2008. évben, és azon belül az egyazon növényi termelés többszöri károsodásának ellentételezésére, 2 300 185,51 EUR összegben folyósított támogatás megfelelt az iránymutatások és a mentességi rendelet vonatkozó rendelkezéseinek, következésképpen a belső piaccal összeegyeztethető támogatásnak tekinthető az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében.

- (80) A (42) preambulumbekzdés táblázata azt mutatja, hogy az ELGA a 2008. évben 26 063 999,19 EUR összegben olyan támogatásokat ítelt oda a termelőknek a növényi termékeikben keletkezett kár ellentételezésére, amelyek nincsenek összhangban a mentességi rendelet 2. cikkének a szokásos termeléshez mért kárányra vonatkozó 8. pontjával. A Bizottság megállapítja, hogy ezek a kártalanítási támogatások nem egyeztethetők össze az iránymutatások és a mentességi rendelet valamennyi vonatkozó feltételével, és ennél fogva nem alkalmazható rájuk az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti eltérés.

- (81) Azok a támogatások, amelyeket az ELGA a mezőgazdasági termelőknek 7 338 119,74 EUR összegben, az állatállományban keletkezett kár ellentételezésére ítelt oda, a görög hatóságok megítélése szerint – miként az a (43) preambulumbekzdésben szerepel – nem minősülnek állami támogatásnak, mivel külön kötelező biztosítási különrendszer keretében folyósították őket. Noha a görög hatóságok valamennyi, az ELGA által 2008-ban és 2009-ben odaítélt kártalanítási támogatást illetően ezt a következtetést vonták le, csak a szóban forgó támogatások esetében nem nyújtottak be olyan kiegészítő információkat, amelyek alapján a támogatásokat az iránymutatásokkal összhangban lévőnek lehetne minősíteni. Ezért a Bizottság megállapítja, hogy ezek a támogatások nem tesznek eleget az iránymutatások és a mentességi rendelet vonatkozó feltételeinek, és ennél fogva nem alkalmazható rájuk az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti eltérés.

A Bizottság mindenesetre hangsúlyozni kívánja, hogy az érintett tagállamnak a feladata, hogy a Bizottsággal szembeni együttműködési kötelezettségének teljesítése érdekében minden olyan tájékoztatást megadjon, amely az említett intézménynek lehetővé teszi a kért mentesítés feltételeinek teljesüléséről való meggyőződést⁽³⁰⁾. Jelen esetben a görög hatóságok egyáltalán nem hivatkoztak az iránymutatások alkalmazására, és nem adtak át olyan dokumentumot sem, amelynek alapján a Bizottság az adatokat az iránymutatásokra való figyelemmel megvizsgálhatná, az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozat (21) bekezdésében foglalt útbaigazítás ellenére.

- (82) A növényi termelésben a medve által okozott, 114 374,86 EUR összegű kárra nem terjed ki az iránymutatásoknak a kockázat- és válságkezelésre vonatkozó V. pontjában foglalt rendelkezések hatálya. Az iránymutatások (23) bekezdésével összhangban a Bizottság az olyan támogatási intézkedéseket, amelyek nem tartoznak az iránymutatások hatálya alá, eseti alapon értékeli, és csak akkor hagyja jóvá, ha az ágazat fejlődéséhez történő pozitív hozzájárulás egyértelműen túlsúlyban van a versenytorzulások kockázatával szemben.

⁽³⁰⁾ Az Elsőfokú Bíróságnak a T-171/02. sz. *Regione autonoma della Sardegna* kontra *Bizottság* ügyben hozott ítélete (EBHT 2005., II-2123. o.), 129. pont.

Az iránymutatások (113) bekezdése értelmében a kockázatkezelésre irányuló állami támogatások engedélyezésékor – a versenytorzulás kockázatának mérséklése és a kockázat minimálisra csökkentésére való ösztönzés érdekében – elő kell írni, hogy a termelőknek egy minimális részt fedezniük kell a veszteségekből. Jelen esetben azonban az odaítélt támogatások intenzitása 100 % volt, és a Bizottság álláspontja szerint versenytorzulás kockázatát rejt magában az a tény, hogy a termelők egyáltalán nem vállaltak részt a veszteségek fedezéséből. Ezért a Bizottság úgy véli, hogy a termelők 20 % körüli minimális hozzájárulást kellett volna megkövetelni. Ezek a támogatások tehát 80 %-os intenzitás, vagyis 91 500 EUR összeg erejéig egyeztethetők össze a belső piaccal. Maradék összegük azonban, amely intenzitásuk 20 %-ának felel meg, a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatásnak minősül.

- (83) A növényi termelésben és az állatállományban keletkezett károkról készült értékelő jelentésekbe akaratlanul belekevert adminisztrációs hibák miatti korrekciós intézkedések céljára folyósított támogatásokat illetően Görögország csak annyit közölt, hogy a támogatások teljes összege 3 803 901,72 EUR. A növényi termelésben és az állatállományban keletkezett károk, valamint a növényi termelésben a medve által okozott károk után nyújtott támogatásokkal kapcsolatos korrekciós intézkedésekre vonatkozó összegek (lásd a (41), (42) és (43) preambulumbekendést) azonban nem szerepeltek a görög hatóságok által a Bizottságnak megküldött kiegészítő információk között. Mivel a korrekciós intézkedések olyan adminisztrációs hibákra vonatkoztak, amelyek az ELGA részéről tartozást keletkeztettek a szóban forgó támogatások kedvezményezettjei javára, a Bizottság arra következtet, hogy e korrekciós támogatások az érintett kártalanítási támogatások részét képezhetik. Am mivel a Bizottság egyedül a növényi termelésben keletkezett kár után nyújtott, 349 666 252,49 EUR összegű kártalanítási támogatást (lásd a (75) preambulumbekendést) minősítette összeegyeztethetőnek, a Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy csak az ez utóbbi támogatásokhoz kapcsolódó korrekciós intézkedések minősülhetnek az iránymutatások és a mentességi rendelet vonatkozó feltételeinek megfelelő, és ily módon az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti eltérés hatálya alá vonható támogatásnak.

2009-ben odaítélt kártalanítási támogatások

- (84) Az ELGA által a mezőgazdasági termelőknek 2009-ben folyósított, 415 019 452 EUR összegű kártalanítási támogatásokon belül 27 614 905 EUR összegű támogatás felel meg az iránymutatásokban és a mentességi rendeletben foglalt, a (73) preambulumbekendésben részletezett rendelkezéseknek.
- (85) Azon részletes adatok alapján, amelyeket a görög hatóságok szolgáltatottak az ELGA által 2009-ben folyósított támogatások mindegyike vonatkozásában (lásd a (37) preambulumbekendést), a Bizottság megállapította, hogy a kártalanítási támogatások 27 614 905 EUR összeg erejéig tesznek eleget a (73) preambulumbekendés a) pontjában említett feltételnek, nevezetesen annak, hogy a kárnak el kell érnie a szokásos termelés 30 %-át.

- (86) A (76)–(79) preambulumbekendésnek az ELGA 2008. évi támogatásaira vonatkozó okfejtése alapján ugyanazok a következtetések a 2009-ben odaítélt, 27 614 905 EUR összegű támogatásokra nézve is levonhatók, nevezetesen az, hogy ez utóbbiak is megfelelnek az iránymutatások és a mentességi rendelet vonatkozó rendelkezéseiben foglalt feltételeknek.
- (87) Így az iránymutatások és a mentességi rendelet vonatkozó rendelkezéseinek megfelel különösen a szóban forgó támogatások intenzitása, a kiszámításra alkalmazott módszer, a 2008–2009-es gazdasági évben bekövetkezett eseményekhez kapcsolódó meteorológiai adatok (lásd a (44) preambulumbekendés táblázatát), az elszenvedett kár túlkompensálásának kizárása, valamint a támogatások kifizetésének a kár keletkezésétől számított határideje.
- (88) Mindezek alapján a Bizottság megállapítja, hogy az ELGA által a mezőgazdasági termelőknek a 2009. évben folyósított, 27 614 905 EUR összegű támogatások az iránymutatások és a mentességi rendelet vonatkozó rendelkezéseivel összeegyeztethetőnek tekinthetők. E támogatásokra tehát alkalmazható az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti eltérés.
- (89) A támogatások fennmaradó, 387 404 547 EUR összegű részét illetően a Bizottság – a görög hatóságok álláspontjával ellentétesen (lásd a (46) preambulumbekendést) – megállapítja, hogy az nem tekinthető a mentességi rendelet 11. cikkében foglalt feltételekkel összeegyeztethetőnek.
- (90) A 2009-ben odaítélt támogatások mindegyike vonatkozásában Görögország által benyújtott részletes adatokból az következik, hogy a szóban forgó kedvezőtlen időjárási jelenségek nem felelnek meg a természeti csapáshoz hasonlítható kedvezőtlen éghajlati jelenségek meghatározásának, ahogy az a mentességi rendelet 2. cikkének 8. pontjában szerepel, mivel a szóban forgó kedvezőtlen időjárási viszonyok az érintett mezőgazdasági termelők szokásos termelésének kevesebb mint 30 %-át pusztították el. Ezenkívül a szokásos termelést ebben az esetben nem a mentességi rendelet 2. cikkének 8. pontja szerint határozták meg⁽³¹⁾, következésképpen a szóban forgó támogatások intenzitását sem a mentességi rendelet 11. cikkének (2) bekezdése szerinti számításnak megfelelően rögzítették.

- (91) A görög hatóságok továbbá úgy vélik, hogy a szóban forgó támogatások minden feltételnek megfelelnek ahhoz, hogy az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és az ideiglenes közösségi keretrendszerrel szóló közleménnyel összhangban lévőnek minősüljenek.
- (92) A Bizottság úgy véli, hogy a szóban forgó, be nem jelentett támogatásokra, amelyek mindegyikét 2009-ben ítélték oda, nem alkalmazható közvetlenül az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja, mivel a Bizottság ezen rendelkezés alapján fogadta el az ideiglenes közösségi keretrendszerrel szóló, 2008. december 17-től hatályos közleményt. A közlemény 4.2.2. h) pontja

⁽³¹⁾ A szokásos termelés más módszerrel való kiszámításának lehetőségéről csak az iránymutatások ((128) bekezdés) rendelkeznek.

kifejezetten kizárja a közlemény hatályából az elsődleges mezőgazdasági termeléssel foglalkozó vállalkozásokat. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az állami támogatások különös területén a Bizottságot kötik az általa elfogadott keretszabályok és közlemények, amennyiben azok nem térnek el a Szerződés rendelkezéseitől⁽³²⁾. Márpedig amikor a Bizottság – az ideiglenes közösségi keretrendszer 4.2.2. h) pontjában – úgy rendelkezett, hogy a támogatási rendszer (amelynek, mint ismeretes, az volt a célja, hogy a gazdasági és pénzügyi válsággal összefüggésben megkönnyítse a finanszírozáshoz jutást) nem alkalmazandó az elsődleges mezőgazdasági termelés ágazatában tevékenykedő vállalkozásokra, ezt abból a megfontolásból tette, hogy az ebben az ágazatban vélhetően előforduló jelentős versenytorzulásra való tekintettel e támogatások nem szükségesek vagy arányosak az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja szempontjából, amíg nem lépnek hatályba külön erre az ágazatra vonatkozó szabályok és küszöbértékek⁽³³⁾. A Bizottság úgy véli, hogy a 2008. december 17-től 2009. október 27-ig tartó időszakban odaítélt támogatásokra a közlemény az akkor hatályos változatában alkalmazandó.

A szóban forgó támogatások odaítélésekor alkalmazandó iránymutatások az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló 2007–2013-as közösségi iránymutatások. Márpedig, ahogy az a (90) preambulumbekendésből kitűnik, ebben az esetben a kedvezőtlen időjárási viszonyok az érintett mezőgazdasági termelők szokásos termelésének kevesebb mint 30 %-át pusztították el. Következésképpen nem tekinthető úgy, hogy a szóban forgó kártalanítási támogatások eleget tesznek az iránymutatások vonatkozó rendelkezéseinek.

- (93) A (48) preambulumbekendésben foglaltaknak megfelelően a görög hatóságok úgy vélik, hogy a közlemény 7. a) pontját kell alkalmazni a szóban forgó be nem jelentett támogatásokra, mivel azokat 2008. december 17. után ítélték oda a termelőknek.

Márpedig a Bizottság úgy véli, hogy a mezőgazdasági ágazatnak nyújtott támogatások közül csak azok tekinthetők az ideiglenes közösségi keretrendszerrel szóló közlemény alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek, amelyeket 2009. október 28. után ítélték oda, vagyis azután, hogy az ideiglenes közösségi keretrendszerrel szóló közleményt olyan értelemben módosították, hogy az elsődleges mezőgazdasági termelés ágazatában tevékenykedő vállalkozások esetében korlátozott összegű támogatás összegeztethető a belső piaccal.

- (94) A szóban forgó esetben, figyelemmel az ELGA által a 2009. év folyamán odaítélt támogatások mindegyikéről

a görög hatóságok által szolgáltatott részletes adatokra, a támogatásoknak szinte egészét a fent említett 2009. október 28-i időpont előtt ítélték oda a mezőgazdasági termelőknek. A támogatások nagy részét ugyanis 2009. március és 2009. július között, egyes támogatásokat pedig 2009 szeptemberében ítélték oda.

- (95) A Bizottság tehát azt a következtetést vonja le, hogy a szóban forgó támogatások nem felelnek meg a közleményben foglaltaknak, és ennél fogva nem alkalmazhatók rájuk az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerinti eltérés.
- (96) A Bizottság azonban elismeri, hogy a közleménynek a mezőgazdasági ágazatot érintő módosításai alkalmazhatók azokra a támogatásokra, amelyeket az ELGA a fent említett 2009. október 28-i időpontnál később ítélt oda mezőgazdasági termelőknek (a támogatásoknak igen kis részét 2009. december és 2010. november között ítélték oda).
- (97) A szóban forgó támogatások megfelelnek az ideiglenes közösségi keretrendszerrel szóló közlemény 4.2.2. pontjában rögzített feltételeknek. Mindazonáltal az említett közlemény 4.2.2. g) pontjában előírt feltételnek nem felelnek meg, mivel az ELGA az érintett mezőgazdasági termelőktől nem szerzett be nyilatkozatot azon egyéb *de minimis* támogatásokról és az ideiglenes közösségi keretrendszer alapján nyújtott támogatásokról, amelyeket részükre ugyanazon pénzügyi évben folyósítottak. A Bizottság azonban elfogadhatónak találja a görög hatóságok azon érvét, mely szerint jelen esetben ez a követelmény pusztán alaki kérdést vet fel, mivel Görögország a 2008. január 1-jétől 2010. december 31-ig tartó időszakban mezőgazdasági vállalkozásoknak nem ítélt oda *de minimis* támogatást vagy az ideiglenes közösségi keretrendszer alapján nyújtott támogatást. A Bizottság tehát azt a következtetést vonja le, hogy azok a támogatások, amelyekre a közlemény alkalmazandó, megfelelnek a szóban forgó közlemény 4.2.2. pontjában előírt feltételeknek, így azokra alkalmazható az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerinti eltérés.
- (98) A Bizottság másfelől nem zárja ki annak lehetőségét, hogy az említett 75 382 500 összegű támogatások az 1535/2007/EK rendeletben előírt valamennyi feltételnek megfeleljenek (lásd az (51) és az (52) preambulumbekendést).

VII. KÖVETKEZTETÉSEK

- (99) Azokat a kártérítéseket, amelyeket az ELGA 2008-ban folyósított a termelőknek 386 986 648 EUR összegben, csak részben finanszírozták a mezőgazdasági termelők által fizetett kötelező különjárulékból, mivel annak összege 2008-ban mindössze 88 353 000 EUR volt. A

⁽³²⁾ Lásd többek között a Bíróságnak a C-288/96. sz. *Németország kontra Bizottság* ügyben 2000. október 5-én hozott ítéletét (EBHT 2000., I-8237. o.).

⁽³³⁾ A Bizottság közleménye az „Ideiglenes közösségi keretrendszer a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban” című közlemény módosítása (HL C 261., 2009.10.31., 2. o.), hatályos 2009. október 28-tól.

2009-ben, 415 019 452 EUR összegben folyósított kártérítéseket pedig nem a kötelező különjárulékából finanszírozták.

(100) Azon két kölcsön kapcsán, amelyet az ELGA az említett kártérítéseknek a termelők részére történő kifizetése érdekében volt kénytelen felvenni, azt a következtetést kell levonni, hogy az ELGA nem lesz képes a termelők biztosítási különjárulékából az éves kamat- és tőketörlesztéseket tíz éven át teljesíteni – ez ugyanis a kölcsönök futamideje –, már csak azért sem, mert a befizetett járulékokból a szóban forgó években bekövetkezendő károkat kell majd megtéríteni.

(101) Mindezekből az következik, hogy az ELGA által a kötelező biztosítási rendszer címén a 2008. és a 2009. évben folyósított kártérítések nem tekinthetők úgy, hogy azokat kizárólag a termelők által biztosítási különjárulék formájában befizetett hozzájárulásokból finanszírozták. Ezért a Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy az ELGA által a kötelező biztosítási rendszer keretében 2008-ban és 2009-ben kifizetett kártérítések az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartoznak, és állami támogatásnak minősülnek.

(102) A Bizottság megállapítja, hogy a Görög Köztársaság a szóban forgó támogatások végrehajtásával megsértette az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdését.

(103) A kötelező biztosítási különrendszer keretében 2008-ban odaítélt kártalanítási támogatások esetében a Bizottság:

a) azt a következtetést vonja le, hogy a belső piaccal összeegyeztethetők azok az állami támogatások, amelyeket az ELGA 349 493 652,03 EUR összegben a növényi termelésükben keletkezett kár megtérítésére – ebből 2 300 185,51 EUR összeget egyazon növényi termelés többszöri károsodása kapcsán – ítélte oda a termelőknek. A Bizottság úgy véli, hogy ezek a támogatások megfelelnek az iránymutatások és a mentességi rendelet valamennyi vonatkozó feltételének, és ennél fogva az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján olyan állami támogatásoknak tekinthetők, amelyek összeegyeztethetők a belső piaccal;

b) úgy véli, hogy az ELGA által a termelőknek 33 402 118,93 EUR összegben odaítélt, a növényi termelésben és az állatállományban keletkezett egyes károk ellentételezésére szolgáló állami támogatások nem feleltek meg az iránymutatások és a mentességi rendelet vonatkozó rendelkezéseinek, és következésképpen nem egyeztethetők össze a belső piaccal;

c) úgy véli, hogy az ELGA által a termelőknek 114 374,86 EUR összegben odaítélt, a növényi termelésben a medve által okozott károk ellentételezésére szolgáló állami támogatások versenytorzulás kockázatát rejtik magukban, és következésképpen nem egyeztethetők össze a belső piaccal;

d) úgy véli, hogy az értékelő jelentésekbe akaratlanul belekerült hibák miatti korrekciós intézkedések céljára odaítélt 3 803 901,72 EUR összegű állami támogatásokon belül kizárólag a növényi termelésben keletkezett károk ellentételezésére szolgáló, 349 493 652,03 EUR összegű kártalanítási támogatásokhoz kapcsolódó korrekciós intézkedések céljára odaítélt, valamint a növényi termelésben a medve által okozott károk ellentételezésére szolgáló, 91 500 EUR összegű kártalanítási támogatásokhoz kapcsolódó korrekciós intézkedések céljára odaítélt támogatások felelnek meg az iránymutatások és a mentességi rendelet vonatkozó feltételeinek, és eshetnek következésképpen az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti eltérés hatálya alá. A korrekciós intézkedések céljára odaítélt egyéb állami támogatások azonban nem tesznek eleget az iránymutatások és a mentességi rendelet vonatkozó feltételeinek, és ennél fogva rájuk nem alkalmazható az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti eltérés.

(104) A minisztériumközi határozat alapján 2009-ben odaítélt kártalanítási támogatások esetében a Bizottság:

a) azt a következtetést vonja le, hogy 27 614 905 EUR erejéig a belső piaccal összeegyeztethetők azok az állami támogatások, amelyeket az ELGA a növényi termelésükben keletkezett kár megtérítésére ítélte oda a termelőknek. A Bizottság úgy véli, hogy ezek a támogatások megfelelnek az iránymutatások és a mentességi rendelet valamennyi vonatkozó feltételének, és ennél fogva az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján olyan állami támogatásoknak tekinthetők, amelyek összeegyeztethetők a belső piaccal;

b) azt a következtetést vonja le, hogy azon állami támogatásokon belül, amelyeket az ELGA 387 404 547 EUR összegben a növényi termelésükben keletkezett kár megtérítésére ítélte oda a termelőknek:

— a 2009. október 28. ⁽³⁴⁾, vagyis a közlemény hatályát a mezőgazdasági vállalkozásokra kiterjesztő módosítás hatálybalépése előtt odaítélt támogatások nem feleltek meg a közlemény, az iránymutatások és a mentességi rendelet vonatkozó feltételeinek, és következésképpen nem egyeztethetők össze a belső piaccal. Ez a következtetés nem érinti azokat a támogatásokat, amelyek odaítélésük időpontjukban megfeleltek az akkor hatályos *de minimis* rendeletben előírt valamennyi feltételnek,

— a 2009. október 28. után odaítélt támogatások a Bizottság következtetése szerint megfelelnek a közleményben előírt valamennyi vonatkozó feltételének, és ennél fogva az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján olyan állami támogatásoknak tekinthetők, amelyek összeegyeztethetők a belső piaccal,

⁽³⁴⁾ Ekkor lépett hatályba az ideiglenes közösségi keretrendszerrel szóló közlemény azon módosítása, amely a keretrendszer hatályát kiterjesztette az elsődleges mezőgazdasági termelés ágazatában tevékenykedő vállalkozásokra.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) A görög mezőgazdasági biztosító szervezet (a továbbiakban: ELGA) által a 2008. és a 2009. évben a mezőgazdasági termelők részére folyósított kártalanítási támogatások állami támogatásnak minősülnek.

(2) A kötelező biztosítási különrendszer keretében 2008-ban odaítélt kártalanítási támogatások azon támogatások tekintetében összeegyeztethetők a belső piaccal, amelyeket az ELGA a termelőknek 349 493 652,03 EUR összegben, a növényi termelésükben keletkezett károk ellentételezésére ítél oda, amelyek 91 500 EUR összegben a növényi termelésben a medve által okozott kár ellentételezésére szolgáltak, továbbá amelyek az említett támogatások keretében hozott korrekciós intézkedésekhez kapcsolódtak. A kötelező biztosítási különrendszer keretében 2008-ban, ezen összegeken túlmenően folyósított kártalanítási támogatások nem egyeztethetők össze a belső piaccal.

(3) A gazdasági és a vidékfejlesztési miniszter 2009. január 30-i 262037. sz. minisztériumközi határozata alapján 2009-ben odaítélt, 27 614 905 EUR összegű kártalanítási támogatások összeegyeztethetők a belső piaccal.

A termelőknek 2009. október 28. előtt 387 404 547 EUR összegben odaítélt kártalanítási támogatások nem egyeztethetők össze a belső piaccal. Ez a következtetés nem érinti azokat a támogatásokat, amelyek odaítélésük időpontjában megfeleltek az 1535/2007/EK rendeletben előírt valamennyi feltételnek.

2. cikk

(1) Görögország minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy az 1. cikkben említett, már jogellenesen rendelkezésre bocsátott támogatásokat visszafizettesse a kedvezményezettekkel.

(2) A támogatások visszafizettetendő összege magában foglalja a támogatásoknak a kedvezményezettek részére történt rendelkezésre bocsátásától a visszafizetetésükig tartó időszakra számított kamatot.

(3) A kamatokat a 794/2004/EK bizottsági rendelet⁽³⁵⁾ V. fejezetében előírt rendelkezésekkel összhangban, kamatos-kamat-számítással kell kiszámítani.

(4) A visszafizettetést késedelem nélkül, a nemzeti jog eljárásainak megfelelően kell végrehajtani, amennyiben azok lehetővé teszik e határozat azonnali és tényleges végrehajtását.

3. cikk

Az 1. cikk (2) és (3) bekezdésében említett támogatás visszafizettetése azonnali és tényleges. Görögország gondoskodik arról, hogy ez a határozat a róla szóló értesítéstől számított négy hónapon belül végrehajtásra kerüljön.

4. cikk

(1) Görögország az e határozatról szóló értesítéstől számított két hónapon belül benyújtja a Bizottsághoz a következő információkat:

- a) a kedvezményezettekkel visszafizettetendő teljes összeg (tőke és visszafizetési kamat);
- b) az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott vagy tervezett intézkedések részletes leírása;
- c) az azt bizonyító dokumentumok, hogy a kedvezményezetteket felszólították a támogatás visszafizetésére.

(2) Görögország folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot az e határozat végrehajtása érdekében hozott nemzeti intézkedések eredményeiről, mindaddig, amíg az 1. cikk (2) és (3) bekezdésében említett támogatás visszafizetése be nem fejeződik.

(3) Az (1) bekezdésben előírt két hónapos időszak leteltével Görögország a Bizottság egyszerű kérésére jelentést nyújt be az e határozatnak való megfelelés érdekében meghozott és tervezett intézkedésekről. A szóban forgó jelentés emellett részletes információkat közöl a kedvezményezettekkel már visszafizetett támogatási összegekről és visszafizetési kamatokról is.

5. cikk

Ennek a határozatnak a Görög Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2011. december 7-én.

a Bizottság részéről

Dacian CIOLOȘ

a Bizottság tagja

⁽³⁵⁾ HL L 140., 2004.4.30., 1. o.